

UNIVERZITA KARLOVA

Fakulta tělesné výchovy a sportu

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

ANALÝZA UTKÁNÍ ELITNÍCH HRÁČŮ TENISU NA TRÁVĚ A NA ANTUCE

VEDOUCÍ PRÁCE

Mgr. Tomáš Kolář

ZPRACOVAL

Michal Rollinger

Praha 2014

Abstrakt

Název práce: Analýza utkání elitních hráčů tenisu na trávě a na

Cíle práce: Cílem práce je porovnání taktiky hry na antuce a na trávě u vybraných elitních tenisových hráčů.

Metody: Pro záznam a vyhodnocení taktiky u vybraných hráčů bylo využito nepřímého pozorování a programu TennisMatch.

Výsledky: Výsledky poukazují na rozdíly v zakončení rozehrávkou vítězným úderem a chybou na antuce a trávě. Porovnávali jsme i herní projev jednotlivých hráčů na obou površích dvorců.

Clíčová slova: tenis, taktika, zóna, antuka, tráva

Abstract

Title of the Bachelor's thesis: Match analysis of the elite tennis players on grass and clay court

Aim of the Bachelor's thesis: The aim is to compare the game tactics of the selected elite players on clay and grass court.

Methods: An indirect observation and the TennisMatch program were used for recording and evaluating the tactics of the selected players.

Results: The results indicate the differences in the end of kick-off by winners blow and the mistakes on clay and grass. We compare the game play of the individual players on the both surfaces of the tennis court.

Keywords: tennis, tactics, zone, clay, grass

Prohlá-ení

Prohla-uji, že jsem tuto bakalá skou práci vypracoval samostatn ě a uvedla ve-keré literární prameny, které byly b hem této práce pouflity. Zárove souhlasím se zve ejn ní této práce jak v ti-t né, tak v elektronické podob ě .

V Praze dne 10. 11. 2014

Michal Rollinger

Pod kování

Rád bych touto cestou pod koval vedoucímu práce Mgr. Tomáši Koubkovi za odborné vedení práce a uflite né rady. Dále bych rád pod koval za zap j ení programu TennisMatch kated e sportovních her UK FTVS.

Obsah

Úvod	7
1. Teoretická část.....	9
1.1. Základní fakta historie tenisu	9
1.2. Charakteristika tenisu	12
1.3. Zaměření na výkon	12
1.4. Taktika dvouhry	14
1.4.1. Co je to taktika?.....	14
1.4.2. Základní taktické rady.....	15
1.4.3. Herní styly.....	18
1.4.4. Herní situace.....	20
1.4.5. Taktika jednotlivých úder	21
1.4.6. Taktika ve statistickém měření	23
1.4.7. Taktika na různých povrchu.....	26
1.4.8. Typy povrch	29
1.4.9. Dlešení dvorce pro analýze utkání	31
2. Cíl práce, výzkumné otázky, hypotézy.....	33
2.1. Cíle práce	33
2.2. Výzkumné otázky.....	33
2.3. Hypotézy	33
3. Metodologie práce.....	34
3.1. Popis sledovaného souboru.....	34
3.2. Metody sběru dat	35
3.3. Analýza dat.....	35
4. Výsledky a diskuse.....	37
4.1. Prezentace výsledků zakončení roze hry vítězným úderem.....	37
4.2. Prezentace výsledků zakončením roze hry chybou	43
4.3. Porovnání antuka tráva	46
Použitá literatura.....	54

Úvod

Tenis patří mezi nejpopulárnější sporty na světě a rok za rokem si pěstuje, čím dál tím více příznivců, jak z hlediska diváků, tak i hráčů. Ufletování není pravidlem, ale tenis je jen pro vyvolené, k hraní tenisu vám stačí raketa, boty a míček. Tenis má výhodu v tom, že ho mohou hrát dle svých uhlav od raného věku a není výjimkou, že ho hrají i lidé, které byste místo hraní na tenisovém dvorci očekali spíše doma u televize. Zkrátka tenis se stává velké oblíbeností.

Jedná se o sport, který mohou hrát 2 nebo 4 hráči. Cílem hry je donutit hráče k chybě zahrát míček do sítě nebo do autu. Nebo sám získat vítězný bod takovým způsobem, který soupeř není schopen vrátit míček zpět do kurtu na opačnou stranu. Hra končí dovršením dvou vítězných sad (na Grand slamech a Davis cupu získáním tří vítězných sad). Tenisová hra, která se stává velkou oblíbeností zvláště u starší populace, je velmi oblíbená pro svou zábavnost hry u sítě a atraktivní a méně náročnou na kondiční stránku.

Nejoblíbenější je však dvouhra. Stačí se podívat jen na statistiky sledování finále Wimbledonu letošního roku Petry Kvitové, které sledovalo jen v České republice téměř 600 000 televizních diváků. U tenisu rozlišíme více výkonnostních úrovní, od amatérismu až po profesionály pohybujících se na okruzích ATP (association tennis professionals) pro muže a WTA (women's tennis association) pro ženy. Jsou to asociace tenisových profesionálů a profesionálek.

Není výjimkou, že i v tenise chce-li se někdo stát profesionálem musí začít s přípravou už v mladém věku a vytrvale se novat tréninkem dnem za dnem. Tenis ovlivňuje několik faktorů, které mají vliv na výkon sportovce. Patří mezi ně somatické, kondiční, psychologické, technické a taktika. V této práci se budu především zabývat faktorem taktika. A to zejména taktickými variantami na travnatém povrchu, konkrétně Wimbledonu a na antukovém povrchu na French Open.

Taktickými variantami se zabývalo nesčetně autorů. Taktika a její vliv na hru během zápasu je zcela jasný. Taktika je důležitým faktorem, který rozhoduje o konečném výsledku utkání. Taktickými variantami se zabývalo nemálo autorů. Tato práce by měla být unikátní v tom, že se zabývá tzv. zónami v tenise. Konkrétně se budu zabývat posledními dvěma (třetími) míčky ve hře. Kam míček do jaké zóny dopadl a do jaké zóny byl následně odehrán. Jsou místa, kterých

by se mohl každý lepší hrát na dvorci vyvarovat a upřednostovat hraní míčů mimo střed dvorce.

V taktických variantách se budu zabývat především posledními dvěma údery a usměrněním míče do dvorce, získaná data z videozáznamů z tenisových dvorců, jsem zpracoval v programu TennisMatch.

Práce je vyhodnocena a zpracována z videozáznamu na Roland Garros a Wimbledonu.

1. Teoretická část

1.1. Základní fakta historie tenisu

Dle Stojana a Brabence (1999) je zřejmé, že kdybychom v oblasti jiných sportů, například v tenise, se tím nezlepilo. Přesto se domnívají, že by každý tenisový nadšenec měl v této oblasti alespoň pár základních faktů.

Počátky

První zmínky o hrách podobných tenisu nacházíme už v antice u Egypťanů. Byli velice hraví, rukou i dřevěnou pálkou odráželi proti sobě koflené míčky plněné suchou trávou, flíny i hadíky. O podobných hrách se dochovaly zprávy z 12. a 13. století ve Francii a Itálii. V zemi galského kohouta hráli obdobné hry hlavně mniši.

Název z Francie

Ve 14. a 15. století hrála francouzská šlechta, včetně králů, tzv. jeu de paume (hra dlaní), z níž se vyvinula hra štenezō (chytěj) a ta dala název další hře, která už značně připomínala dnešní tenis. V roce 1530 postavili v Louvru oficiální tenisový dvorec, 1571 uznal Karel IX. Svaz tenisových úřadů. Roku 1596 existovalo v Paříži přes 250 krytých sportovních domů, kde se hrál tenis, jehož obliba neuvěřitelně vzrostla.

Počítání

Ze starofrancouzských her pochází také počítání v tenisu- 15:0, 30:0 atd. Toto rafinované počítání, odkaz francouzských králů, je jistě jedním z důvodů, proč tenis v televizi nesleduje více diváků. Má svůj původ v sexadecimálním systému, který se dělil na 60 jednotek. Ve 14. a 15. století obíhaly ve Francii stříbrné mince v hodnotě 60 sous a měly 15 sous. Už tehdy se na královském dvoře pořádaly turnaje o peníze, ale místo dolarů se hrálo o 15 sous za bod. A jedna hra měla tedy cenu 60 sous. Proč se však teď bod ve hře počítá 40 a ne 45? Prostě vysvětlení- ty počet je zkrácení počtu tyčetí.

Tenis v Anglii

Tenis se dostal do Anglie přes francouzského následovníka trůnu do rukou krále Jindřicha V. Poáteční kroky tenisu v Anglii, však nebyli příliš pokrokové. V roce 1365 Eduard III. hru zakázal. Z Anglie pochází 2. podání. Vznik druhého podání byl zapříčiněn 1. chybou podání krále a jeho výhodou druhého podání v bodu. První travnatý dvorec byl postaven v Anglii

v Edgbastonu a zavedli se gumové míče. V Leamingtonu, kde dodnes visí tabule, stojí: Šna této tráv byl v roce 1872 založen první tenisový klub na světě.

Tenis v letech

Za krále Rudolfa II. fungovaly na pražském hradě míčové hry, kde se hrály hry podobné francouzskému štenezō. Pak ufl jsou data pomrní mladšího data, pocházející ze 70 let minulého století. Tyto fakta však nemly moc velký vliv na úspěchy našich tenistů. Po vzniku československé republiky se tenis rychle šíil a jeho přední hráči dosáhli prvních mezinárodních úspěchů. Roku v ruce se sportovními úspěchy prosazovala i naše metodika a tréninkové postupy. Bývaly doby, kdy v t-ínu pracujících pro tenisové svazy tvořili až 80% českých trenérů. (Stojan, Brabenec 1999)

Do historie jsem si dovolil zaadit i naše nejslavnější hráče ve Wimbledonu dle výtu Kirschnera (2012). Mezi tyto hráče zaadil Jaroslava Drobného, Vru Sukovou, Jana Kodeče, Ivana Lendlu, Hanu Mandlíkovou, Janu Novotnou, Tomáče Berdycha a Petru Kvitovou.

Vývoj techniky a taktiky

V prvních letech své existence byl tenis pouze hrou od základní úry. Podávalo se výlu n zespodu. S pokročilou dobou se vyvíjela technika a způsob hry. První vít z Wimbledonu S. W. Gore uflíval voleje jíl v roce 1877. Podání s rotací začal uflívat budoucí zakladatel Davis cupu D. F. Davis. Tyto technické novinky vyvolaly odporu v adách Angličanů a zvažovalo se tyto prvky zakázat. Nakonec vše bylo povoleno s odvodněním, fle útočná hra je více atraktivní. Snížena byla i sí v roce 1883 na dnešních 1,07 m u sloupků a uprostřed na 91 cm.

Chronologické uspořádání vývoje vypadalo velmi stručně asi takto. V počátcích se hrálo převážně od základní úry. Hra byla pomrně pomalá a míče se odehrávali pomrně pozdě po kulminaci míče. Před rokem 1900 se hrálo především se spodní rotací, jeho nevýhodou byl pomalý let míče a složitě prohození síče. Výhodou byl malý výdej energie a značná jistota. Nevýhodu spodní rotace měla nahradit rotace horní. Horní rotace na rozdíl od spodní umožnila velkou razanci a možnost silné horní rotace, a však podle tehdejších názorů se míče museli hrát značně nízko nad zemí. Po této éře přišla doba přímých úderů, které vyfladovali pevně zápěstí a přesnou práci nohou. Tuto hru zdokonalil H. L. Doherty (vít z Wimbledonu 1902-1906) především Tildena. Středně dlouhých míčů s krátkými a spodní rotace s horní se začalo uflívat především 1. Světovou válkou hráči A. F. Wilding a N. E. Brookes. Prvním hráčem, který na svém podání postavil hru byl McLoughlin a uadal taktiku hry na další

roky. Do následující vývoje tenisu patří i W. T. Tilden a F. Perry. Tildenova hra spojuje hru od základní úrovně, s útokem na síti. Nazývána tzv. celodvorcovou hrou. Mění rotace, tempo hry i vzdálenost dopadu míče do dvorce. F. Perry se proslavil nejen v tenise, ale i ve stolním tenise a je jako jediný hráč v historii, který dosáhl úspěchu v nejvyšších soutěžích tohoto sportu. Od roku 1932 převládaly údery u sítě a razantní podání. Představiteli této hry byli J. Kramer a R. Laver. Výrazná změna nastala až kolem roku 1974, kdy nastupující tenisté jako byli například Jimmy Connors, Björn Borg a Chris Evertová začali využívat bekhend obouručí. Obouručí se hrávalo i dříve, ale Connors byl první hráč, který vyhrál Wimbledon s bekhendem obouručí. Borgova hra byla založena na dobrém pohybu po dvorci a úderech s topspinovou rotací od základní úrovně. Tento styl hry převládá až do dnešních let. (Höhm, 1982)

1.2. Charakteristika tenisu

Tenis je individuálním sportem, ale i kolektivním a to možnostmi varianty hry zvané čtyřhra. Tento sport umožnil uje soutěže družstev jako je například Fed cup, Davis cup. Hráči se sdružují ve sportovním klubu a jsou jeho členy, což je výhodné pro kolektiv a společenské vyžití.

Tenis je sportovní hra sílového typu. Charakteristický pro tenis je rychlý let malého míče a tím i rychlé odehrávání mezi soupeři. Tenis klade velké nároky na sportovce, jak po fyzické stránce tak i po mentální. Tenis je individuální sport, při kterém hráči rozvíjí vlastní cílev domost, odhad situace a spoléhá především na své herní dovednosti. Významnými faktory při tenise jsou rychlý pohyb po dvorci, anticipace, taktické myšlení a koncentrace. Tenis je náročný na obratnost a nervosvalovou koordinaci. Výhodou této hry je, že při tenisu dochází k poměrně malému počtu zranění a je proto vyhledávaný jako volnočasová aktivita. Z tenisu se stal celoroční sport. Dá se hrát, jak venku na čerstvém vzduchu a slunci, tak i v krytých halách. Tenisu se věnují všechny v kové kategorie, není výjimkou, že tuto hru provozují i senioři. Podle Jankovského (2002) lze tento sport provozovat i do vysokého věku na vrcholové úrovni, například Francouz Borotra odehrál turnaj ve Wimbledonu ve věku 59 let ve svých 59 letech. V tenise totiž platí, že kondiční předpoklady mohou být částečně kompenzovány technickou stránkou, která se zdokonaluje a zlepšuje s věkem.

Systém hry závisí především na povrchu dvorce a to na pomalém povrchu (na antuce) a naopak na rychlém povrchu (beton, asfalt, umělá hmota či tráva) se zvyšuje koncentrace a význam servisu a voleje. Cílem hry je donutit soupeře k chybě. Rychlost míče a jeho rotaci lze ovlivnit technikou odehrání úderů.

1.3. Zaměření na výkon

Sportovní výkon je charakterizován jako projev specializovaných schopností jedince v činnosti zaměřené na řešení pohybového úkolu, který je vymezen pravidly příslušné disciplíny. Sportovní výkon chápeme také jako vymezený systém prvků, který má určitou strukturu, tj. zákonité uspořádání a propojení sítí vzájemných vztahů. Sportovní výkon se uskutečňuje prostřednictvím sportovní činnosti. Faktory, které ovlivňují sportovní výkon, lze rozlišit na somatické (konstituční znaky jedince), kondiční (pohybové schopnosti), psychické a faktory techniky a taktiky (Dovalil, 2002).

Somatické faktory lze ovlivnit jen velmi málo. Patří sem výška a váha. Výška je dána především geneticky a váhu lze ovlivnit stravou a tréninkovým procesem, hmotnost stejně jako výška je dána geneticky, ale dá se s ní manipulovat na rozdíl od výšky.

Kondiční faktory se rozvíjí již v dětství. Stejně jako jiné faktory.

Podle Schönborna (2008) je zjevné, že v dnešní době nechybí pokyny, jak se moderní tenisová technika, kondice i koordinace trénují. Zetelný problém tkví v cestě za správnou cestou, jak mladé hráče trénovat. Dbá na systematické, systematické budování hráče. Má se dbát hlavně na budování hráče. Není důležité, kolik kamarádů si v klubu najde nebo s kolika si zahraje na klubové úrovni. V popředí má být vždy výkon hráče.

Psychickým faktorem se zabýval například Gallwey (2012) uvedl, že největším problémem hráče tenisu není, jak správně vyřadit raketou. Tvrdí, že knihy i profesionálové o tom mohou poskytnout obrovské množství informací. Není to v tom, že neví, co dělat, ale že nedělají to, co mají dělat. V tenise hráči říkají výmluvy typu: Porazil jsem se sám. Při tréninku hraju lépe než v zápase, apod. Jde o to, do jaké míry dokáží hráči objektivně posoudit svůj výkon. Myslím, si že hráči jsou po zápase v takovém rozpoložení, že vývoj zápasu posuzují velice subjektivně. Rozebírá problematiku tenisu i po psychické stránce.

Technika jde šruku v ruce s taktikou. Následujícími řádky se pokusím popístit problematiku taktiky.

1.4. Taktika dvouhry

Již dříve jsem se zmínil, že tenis může být hrát 2 nebo 4 hráči. Z toho vyplývá, že samotná hra bude také odlišná. Při čtyřech se kurt rozděluje o tzv. deblové páry a v ténisu (není pravidlem) jeden ze spoluhráčů stojí na síti a druhý vzadu. Zjednodušeně je to varianta čtyřhry, která je rozdílná v počtu hráčů, velikosti dvorce, ale také i taktikou. Tato práce je zaměřena na hru a zaměřující se především na dvouhru, proto i taktika, o které se zmíním, se bude týkat dvouhry.

1.4.1. Co je to taktika?

Dovolím si citovat Charlese Applewhaita (2005) o jeho definici taktiky v tenise: „V tenisu, podobně jako ve válce, nevyhrává vždy ten nejvtí a nejsilnější. Velmi často vyhrává hráč s nejrafinovanější taktikou, který umí odhalit slabiny svého protivníka a právě díky tomu dokáže vyhrávat jednotlivé výměny, sety i celé zápasy. Je proto potřeba zhodnotit své i soupeřovy slabé a silné stránky a vytvořit si vlastní koncepci hry. Buďte pružní a během zápasu svou herní koncepci upravujte a vnutěte ji svému soupeři. Zapamatujte si heslo: Kdo nezvládne přípravu, musí se připravit na to, že nezvládne zápas.“

Podle poznatků Schönborna (2012) pojem taktika pochází z dob válek, kdy pojem taktika znamenal koordinované nasazení vojenských prostředků podle síly, prostoru a času za účelem boje. Přeneseno do tenisu to znamená: zaměřením na konkrétní provedení myšlenkových pochodů hráče. Taktika znamená, jak se to musí udělat, aby daný hráč vyhrál. Taktikou rozumíme souhrn způsobů chování. Je to však jen jeden z mnoha termínů, který k pojmu taktika neodmyslitelně patří a to je strategie. Strategie je plán nebo chování, které zohledňuje na silné a slabé stránky, aktuální pocity, okolnosti i podmínky. Strategie znamená, co musí hráč udělat, aby vyhrál. Strategie a taktika jsou výsledkem myšlenkových rozhodnutí odehrávajících se v centrální nervové soustavě a následně prováděny motorikou člověka.

Podle Macky (1995) by se dala taktika definovat jako „Schopnost optimálního využití vlastních předností a soupeřových nedostatků, vzhledem k okamžitým změnám hry.“ Taktika jde ruku v ruce s technikou, bez technického vybavení nemá taktika skoro žádný smysl. Proto tvrdí, že taktika by se měla naučovat společně v letech tenisového tréninku.

Podle mého názoru je taktika velmi individuální pojem, protože záleží na herních schopnostech, fyzických předpokladech, mentální přípravě a jiných faktorech. Každá situace se musí řešit individuálně. Čerpám ze svých vlastních zkušeností. Spoustu svých zápasů jsem

prohrál kvůli špatně zvolené taktice. V tenise jako i v jiném sportu neznamena, že špatně zvolená taktika musí vyhrát. Jde o to hráče poznat už například před rozehrávkou, jaký úder patří k jeho slabším úderům a jaké má voleje. Věnovat si jeho tělesné kondice a na základě těchto spojitostí si vytvořit správný plán a poté taktiku na daného hráče. Vhodné je se na daného hráče zeptat jiných hráčů, pokud ho neznám nebo si ho vybavit z předchozích zápasů, pokud k nim došlo.

Taktikou se věnuje podle Perle (2004) příliš nezabýváme. Důvodem pro to, tak je především v ká a vývojové zákonitosti. Je zapotřebí rozvinout abstraktní myšlení, koncentraci apod. Taktika je závislá na rozvoji techniky, proto je velmi obtížné je jí u dětí rozvíjet. Taktiku u dětí probíráme jen velmi okrajově. V první řadě bychom měli děti seznámit se základními pravidly tenisu. Zbytek herních situací a zákonitosti v tenise přibývá v pozdějším věku. Avšak by mělo platit, že taktika je o krok dopředu před technikou, taktika by neměla zaostávat. Je důležité pro vývoj tenisty vědět nejen, jak se daný úder hraje, ale mělo by přibýt i vysvětlení (taktika) proč a kdy se to hraje.

1.4.2. Základní taktické rady

Je lepší hrát na jistotu nebo riskovat?

Podle Linhartové a Koromházové (2008) je několik zásadních taktických rad, kterých by se měl držet každý hráč.

Využívat v zápase, to co umíme a naopak hrát soupeři do slabín. Nedělat nevynucené chyby – nehrát nízko nad sítí a velmi blízko k sítím. Hrát dlouhé míče, udržet soupeře hluboko v poli. Nedávat fládný míč zadarmo, soupeř si musí každý míč zasloužit. Vždy se vracet na střed dvorce u základní čáry. Snažit se mít rytmus hry. Využívejte situace k nátlaku na síti, pokud máme dobře zvládnuté voleje. Dělat v asný nátlak, když vím, kam míč letí. Být trpělivý, pokud si dá soupeř i nepřesnost udělat chybu, vyhraje ten, kdo dá míč vícrát přes síť. Koncentrace na další míč, předchozí míč je za námi a důležité je jen ten následující. Používat ve hře momenty překvapení jako je například stopbal. Nepřemýšlet o technice, v zápase myslíme pouze na taktiku. Nerozhodit se po sérii neúspěšných míčů. Přizpůsobte hru povrchu dvorce. Snaha o využití vnějších podmínek.

Podle Jankovského (2002) existuje 8 strategických zásad. Mezi ně patří:

- mít pevnou vůli a snaha dosáhnout, co nejlepšího výkonu
- nepodceňování soupeře a nevzdávat se se silným soupeřem
- zůstat klidný a mít sebevědomí
- dodržet taktiku, která je úsporná a naopak změnit, když nikoliv
- hrát soupeřovi do slabín a využít svých předností
- hrát pestře, se změnou rytmu hry
- anticipace a naopak ne být předvídatelný
- snaha o získání šesti bodů

Je třeba najít takový způsob hry, který soupeři nevyhovuje. To je hlavní zásada pro dvouhru dle Jankovského. Tvrdí, že je toho možné dosáhnout dvěma způsoby: obvykle soustavně hrát na soupeřovy slabší úder, nebo na tyto úder zahrát jen v rozhodujících situacích. Dbáme na délku úderů, aby soupeř neměl příležitost k útoku a přechodu na síň. Když se mu to podaří, máme tři možnosti, jak mu zabránit k bodu: prohozením po podélné síňce, prohozením k řídku nebo hráče lobovat.

Také udává, že hra u sítě je charakteristická pro sousošný tenis, především na rychlém povrchu. Předpokládá postup k síti, co nejrychleji a zakončení bodu volejem směrem dovnitř.

Tyto 8 strategických zásad, když je jejich méně než tomu je u Linhartové a Koromhákové tvrdí v podstatě to samé. Jsou to praktické rady pro začátečníky a pokročilejší hráče.

Podle Macky (1995) je podstatné vycházet ze svých silných stránek hry. Pozitivní faktory mají větší váhu než slabiny soupeře. Například máte-li špatné voleje, nebudete chodit na síň, přestože víte, že soupeř neumí proházovat ani lobovat. Nebo nebudete hrát stopbaly, když je neumíte, a koliv soupeř má pomalé starty. Cílem taktiky je přinutit soupeře hrát vaši hru. V taktice záleží nejen na vnitřních podmínkách, ale i na vnějších. Tím je myšleno například povrch, počet diváků apod.

Tenis je proměnlivá a pestrá hra, když každý úder je trochu odlišný a přichází, proto by měl být každý úder zahrán s určitým taktickým úmyslem. Výběr optimální herní situace a výběr úderů odpovídá mentální zralosti hráče.

Dle Zálabské (2014) hra v utkání ovlivuje samotný hráč, dále soupeř a prostředí (typ povrchu - pomalý, středně rychlý, rychlý, povrchové podmínky - slunce, vítr, déšť, teplota, ostatní - hala, nadmořská výška). K obecným jednoduchým zásadám patří:

- udržet mí ve hře
- existence herního plánu, plus záložní plán B
- využití nejsilnějších zbraní
- hra v mezích hráčových schopností
- pozitivní přístup - ovládaná agrese
- nemít rozhodnutí
- soustředí se na mí, ne na soupeře
- využití na prvním místě hráčových předností, ať poté soupeřových slabín
- kombinace razance a kontroly
- rozbíjí soupeře, udává tempo hry, získá bod vlastní aktivitou

Podle Höhma (1982) jsou to taktické zásady, kterými bychom se měli řídit. Určil 10 zásad taktické přípravy. Obsahuje teoretickou přípravu, analýzu soupeře, zhodnocení vlastních možností, sestavení taktického plánu a mimo jiné uplatnění poznatků a dovedností v utkání. Nejdřívejší zásady jsou: hrát trpělivě a vykávat na soupeřovi chyby, nedat mu nic zadarmo. Dále držet soupeře u základní čáry, neposkytnout mu možnosti k útoku tím, že zahrají kratší mí. Hrát takovým způsobem, aby to soupeři nevyhovovalo. Hrát například soupeři do jeho slabšího úderu. Hrát procentový tenis (75% ztratit bod zbytečně chyby, 25% vítězné údery soupeře). Hrát podle skóre (nejdřívejší bodem ve hře je stav 30:15. Stav 40:0 naopak nejméně dřívejším bodem). Riskovat jen v těch případech, kdy si to můžeme dovolit. Nebát se rizika. Využívat výhod úhlopíčných úderů. Hrát vynalézací. Vytřídit maximum ze svého podání. Přizpůsobit se podmínkám hry.

Taktické rady dle Macky (1995)

- A) Hraje-li soupeř vyložený útočný systém a tlačí se k síti, tak bychom měli být dříve u sítě než soupeř, pokud si to nemůžeme dovolit, snažíme se hrát alespoň dlouhé míče.
- B) Hraje-li soupeř výborně technicky, ale nedisponuje rychlostí. Nesnažíme se o rychlé ukončení výměny, naopak udržíme hru v neustálém pohybu.
- C) Hráč výborně běhá, ale nedisponuje výbornými údery. Jsou zde dvě možnosti. Přechod na síť nebo pokus o zkrácení míče od soupeře a poté zariskovat razantnější úderem.
- D) Soupeř má výborný forhend s horní rotací. Taktikou na tento styl hry je hrát krátké údery se spodní rotací k postranním čarám.
- E) Hráč má výrazně jeden horší úder než druhý. Mnoho hráčů hraje neustále do slabiny soupeře, což není správnou volbou. U nevyspělých hráčů má tato taktika devastující účinek,

ale u zkušených hráčů to funguje naopak. Úder si rozehrájí. Správnou variantou je hrát do slabého úderu v rozhodujících bodech.

F) Soupeř neumí hrát na síti. Taktikou bude si soupeř přitáhnout k síti a nutit ho hrát na síti voleje a proházovat ho.

G) Poslední bod se týká vnějších podmínek – počasí. Hraje-li soupeř proti slunci. Snaha přinutit soupeřa dívat se do slunce naproti vysokými míči s horní rotací. Je-li situace obrácená, tak pokud možno hrajeme dlouhé údery a udržíme soupeřa vzadu. Riskujeme míči neobvykle. Hra ve vlně má své specifika. Zkracujeme náhled, jdeme více proti míči, hrajeme s větší rotací, dáváme si větší pozor na auty. Hra po vlně je pro nás výhodná a můžeme si dovolit hrát razantněji, a navíc pod kontrolou liftovaného úderu.

Tyto praktické rady shledávám za velmi přínosné, jelikož zvažují i soupeřovi dispozice a okolnosti zápasu.

Každá hra nese své výhody. Hra na jistotu přináší méně chyb, vyžaduje dobrou úroveň kondiční stránky a klidnou vyrovnanou povahu. Hráč, který riskuje, více diktuje způsob hry a může někdy rychle za sebou vyhrávat jednotlivé body. Musí mít rychlé údery, odvahy a musí se často vyrovnat s většími počty chyb. Jednou vám mohou riskantní údery vycházet, podruhé budete muset slevit se svých požadavků na razanci úderů, abyste nedávali soupeři příliš mnoho bodů zadarmo vlastními chybami. Správná volba záleží na typu povrchu. Ve své době byl i ku nyní švédne Novak Djoković, před ním Rafael Nadal a Roger Federer. Přestože, je každý jiným typem hráče, dostali se všichni na tenisový vrchol post své doby.

1.4.3. Herní styly

Hráči se dají rozdělit na 3 herní styly podle toho, jaký tenis upřednostují. Stejný názor i rozdělení mají Maika (1995), Jankovský (2002), Schönborn (2008)

- Celodvorcový útočný systém se vyznačuje útočným stylem a snahou o přípravu, co nejlepší pozice pro útok. Na rychlém povrchu jakým je například tráva se tento systém značně přiblížuje jen útočnému systému.

- Celodvorcový systém se objevuje především na pomalejších površích (antuka), zakládá se na hře od základní úrovně s horní rotací. Je méně divácky atraktivní kvůli svému stereotypu
- Výlučně útočný systém vyvíjejí hráči s výbornou kondicí, kvalitními reakcemi. Hráči tohoto typu se vyznačují čistým pohybem na síti. Uplatňuje se na velmi rychlém povrchu.

Koromhásová a Linhartová (2008) rozlišují stejně jako ostatní autoři i tři herní styly (autorky užívají termín systémy, který jsem změnil na styly, který odpovídá sportovní terminologii FTVS)

- celodvorcový styl
- styl založený na hře u sítě
- styl založený na hře od základní úrovně

Höhm (1982) dává taktiku hry na tzv. systémy (styly):

Celodvorcový (kombinovaný) styl, který je založen na hře u základní úrovně i u sítě. Vhodný pro antukový tenis. Snaha dostat soupeře do taktické pozice a hra na síti slouží k zakončení roze hry.

Útočný styl je založen na hře od sítě po každém možném bodu, v taktice úder se hraje od sítě. Hraný především na rychlých površích. Systém vychází z dobrého prvního podání a výborných volejů.

Styl založený na aktivní hře od základní úrovně. Užíván především na antukových dvorcích. Tento systém se rozvíjel stejně rychle, jako se rozvíjely topspinové údery a liftované loby. Hra je založená na malém počtu chyb, polovysokými míči, rychlými odskoky a snaha rozbit soupeře. Vyžaduje vynikající fyzickou kondici.

Dle tří herních stylů je přibližně u každého autora stejné. Nejméně preferovaným herním stylem je styl výhradně útočný, který je popsán s čistým pohybem na síti. Domnívám se, že nejvíce užívaným pojetím hry je styl založený na aktivní hře od základní úrovně. Jsem toho názoru, že v taktice hráči využívá svých předností mezi, které nepatří voleje. Tak tomu bylo v minulých letech. Dnešní hráči se vyznačují výbornou tělesnou kondicí a topspinovými údery.

V t-ina vý-e zvý-ených autor uvádí 3 herní styly. Crespo a Miley (1998) uvádí celkem ty i. Toto d lení se mi nejvíce zamlouvá. Toto d lení nejvíce odpovídá modernímu pojetí dne-ního tenisu.

- Hrá i nabíhající k síti/ podání- volej
- Tenisté hrající agresivn od základní áry/ hrá i s dobrým p íjmem podání
- Obraná i
- Univerzální, celodvorcoví hrá i

1.4.4. Herní situace

Dle Stojana a Brabence (1999) je jen 5 možných herních situací.

- 1) Hrá podává- v-echny body v zápase za ínají pro podávajícího podáním.
- 2) Hrá returnuje- 70-85% v-ech bod za íná returnem hrá e (zbytek jsou esa, dvojchyby, nevrácené returny).
- 3) Hrá i hrají mí e za základní áry- podle povrchu dvorce 30-45% v-ech úder . P i emfi každý hrá hraje pr m rn dvakrát.
- 4) Hrá úto í podáním nebo nabíhaným mí em- pak p ijde volej, sme nebo šwinnerõ.
- 5) Hrá se brání prohozy nebo loby

Dle t chto 5 herních situací je v-echno, co m fle hrá v zápase o ekávat, respektive v-e eho se m fle obávat. A to je také v-e, co by m l trénovat.

Stejného názoru je i Moravec a aj. (2002) s tím rozdílem, fle poslední 2 herní situace pojmenoval následovn .

- Kdyfl tenista postupuje k síti
- Kdyfl soupe postupuje k síti

Tvrdí, fle je d leflité se v-em 5 herním situacím v novat a nezanedbávat je. Mají se trénovat v-echny tyto herní situace v trénincích.

1.4.5. Taktika jednotlivých úder

Ke zvládnutí taktických dovedností si musí tenisté osvojit nejdříve tenisové dovednosti. Když tenista nebude mít osvojené tenisové údery, bude limitován v provedení taktických úkonů spojených s jejich provedením. Rozepsání tenisových úderů a jejich jednotlivé dělení viz níže.

Servis

Základní pravidla taktiky hry podle Höhma (1982) jsou:

- 1) zahrát úspěšně, co nejvíce prvních podání
- 2) zahrát raději umístěné podání než velmi prudké, ale nepřesné
- 3) podáním si připravit podmínky pro postup k síti
- 4) mít délku, razanci a umístění podání
- 5) podávat do slabého úderu soupeře.

S tímto pojetím taktiky souhlasím. Dnešní pojetí hry je založeno na hře od základní čáry a ne na stylu servisu. Ovšem musím si uvědomit, že když Höhm psal tuto publikaci, tak se tento styl hrál. Ostatně bývalý trenér A. Murrayho, A. Roddicka i A. Agassiho Brad Gilbert (2013) je stejného názoru.

Ritern

Höhm (1982) rozděluje 2 typy riternů podle postavení u základní čáry. Jedno je blíže k základní čáře a druhý je dále od základní čáry. Každé má své výhody. Stáním dále od základní čáry máte více času na přípravu riternu a reakce. V prvním případě jsou výhody tyto: mí s horní rotací se bude snadněji riternovat protože nebude, tak rychle kulminovat směrem vzhůru a soupeř je nucen po svém servisu ho odehrát dříve.

Základní pravidla taktiky pro ritern dle Höhma (1982) jsou:

- 1) Zaujmout nejvýhodnější postavení – dle čáry je zvládnout své možnosti a dovednosti, ale obecně předpokladem je stát blíže na druhé podání, které bývá slabší a dále na první podání.
- 2) Být dokonale soustředěn – koncentrovat se na balon, pozorovat mí uhlípi nadhozu a snažit se jít proti míči.
- 3) Odhad směr podání – neboli anticipace. V ténou se přesný směr míče odhadnout nedá, ale nadhoz nám šnapově jakou rotací soupeř podání zahraje.

4) Zahrát mí hluboko do soupe ova pole.

5) Snažit se vrátit každé podání o z ní to absurdní a je jasné, že se za každou cenu snažíme vrátit mí. Z taktického hlediska to působí i na psychiku soupeře. V domácí hře, že mu vrátíte každým riternem ho nutí k většímu riziku.

6) Vyúflit každé příležitosti k přechodu na sí.

7) Vyúflívat různých způsobů vrácení mí.

S posledními dvěma body nesouhlasím. Přechod na sí po riternu je velmi poskromnu a ritern v tina vrcholových hráčů hraje s horní rotací jako všechny jiné údery jen s tím rozdílem, že u riternu se zkracuje náhah, protože na něj není dostatek času, jako tomu je u jiných úderů v roze.

Taktika volej

Základní pravidla taktiky pro voleje dle Höhma (1982).

1, Musí se umístit do soupe ovy poloviny, co nejbližší k rohu

2, Na nabíhaný volej úfl není cesty zpět, nevracíme se na základní čáru

3, Na prohoz reagujeme pohybem vpřed

4, Prohozy je snažit vracet podél podélné čáry

5, Koncový volej musí být dostatečně tvrdý

6, Naznačení úderu na jednu stranu zahrát koncový volej na opačnou stranu

7, Zahrát koncový volej neekvaným způsobem

S body 5, 6 a 7 tolik nesouhlasím. Dnešní hra založená na hře od základní čáry nenasvědčuje tvrdému zakončení konce něho voleje s většími drazem než ostatní voleje. Současní tenisté hrají všechny voleje podobně stejným způsobem bez rozdílné odchylky.

Taktika servisu: Rozlišíme podání na první a druhé. Horní podání je hráno bez rotace i s malou nebo ní horní rotací. Je důležité znát soupeřovo slabinu a cílit podání do jeho horšho úderu. Druhé podání je s horní rotací, má být oporou hráčovo repertoáru. (Ma-ka, 1995)

Taktika riternu: Nesnažíme se o větší razanci, než jakou má servis. Cílem riternu je vrátit mí, pokud možno hluboko do soupe ova hřít. Není třeba riskovat přesněji umístění. Pro velikost náhahu u riternu platí, že je kratší než jako u obvyklého úderu od základní čáry, protože zde není tolik času. Dbáme na hraní riternu předtím. (Ma-ka, 1995)

Taktika hry od základní úry: Ty se podle Ma-ky (1995) dělí na útočné, vykávací a obranné. Jak ufl názvy napovídají, jde především o to, v jaké situaci jsou zahrány.

Útočné slouží k přechodu na síň nebo k zakončení výměny, jsou hrány s maximální horní rotací, co nejvíce umístěny do soupeřova pole. Hráči u vykávacích úderů skutečně vykávjí na nepřítelost k útoku, jedná se o tzv. mezihru ve výměně. Údery jsou hrány s horní rotací s nepříliš velkým rizikem a ani umístěním.

Obranné údery se hrají jen výjimečně. Omluvitelné jsou při soupeřově skvělému zahrání útočného úderu. Záleží pouze na hráči, jakou variantu si vybere. Závisí to na jeho vypočítání soupeřova stavu utkání. Hráč může zahrát riskantní úder s menší šancí na úspěch nežli zahrát obranný úder. A tím si přizpůsobí zakončení výměny.

Taktika prohození: patří mezi nejobtížnější údery v tenise. Hraje se s vyšším rizikem. Rozhodujícím faktem je opět soupeřova znalost taktiky a herní vypočítání. Snazším případem prohození je, když hráč nabíhá na síň, má více možností kam míč umístit. Tímto variantou je-li hráč u sítě a dobře vykryvá prostor na síti podle postavení a umístění přechozího úderu. Obzvláště tyto případy jsou velmi náročné. Taktikou je zahrát nízký míč soupeři pod nohy. Z tohoto úderu většinou nelze zahrát vítězný volej. Čím blíže je soupeř k síti, tím je těžší hrát a prohodit křížem a volí se varianta lobu nebo prohozu po lajně.

Taktika stopbalu: Na rychlém povrchu se stopbaly téměř skoro vůbec nehrají. Pevně vládají na antukových dvorcích. Stopbal se používá jako moment překvapení. Hlavním kritériem pro správné zahrání stopbalu je spodní rotace s nízkým odskokem a s co nejkratším dopadem.

1.4.6. Taktika ve statistickém hodnocení

Ufl dávno neplatí, že vada a výzkum se uplatní jen v přírodních vědách. Sport získává velkou popularitu a s ním je spjatá i komerce, udílení grantů a další. Dá se zde uplatnit matematické výpočty herních situací a využívat statistického hodnocení. Vybral jsem několik následujících hodnot, které se hodí do mého výzkumu. Týkají se porovnání antuky a trávy.

Statistika vítězných úderů z podání na tvrdém povrchu dle Höhma (1982) je 26%. Na pomalém povrchu je to pouze 9%.

Vliv rychlého a pomalého dvorce po 3. udělení míčku dle Stojana a Brabence

Výsledky pro rychlý povrch (tráva)

- 79% všech bodů je ukončeno
- 21% všech bodů není ještě rozhodnuto
- 51% všech bodů vyhrál servírující
- 28% všech bodů vyhrál riturnující

Výsledky pro pomalý povrch (antuka)

- 62% všech bodů je ukončeno
- 38% všech bodů není ještě rozhodnuto
- 33% všech bodů vyhrál podávající
- 29% bodů vyhrál riturnující hráč

Podle Schönborna (2008) se tenis zrychluje v průměru trvání jednoho bodu z 12,2 na 5,99 sekundy. Celková hrací doba se zkrátila z 294 minut na 101,46 minut a celkový počet bodů klesl z 325 na 177. Jak jsou tyto změny dány? Tenis se stává rychlejší, tvrdší, agresivnější a díky tomu jsou i hráči úspěšnější.

Délka výměny na trávě se pohybuje okolo 2,7 sekundy a u flenu se zvětšuje na 5,4 sekundy. Na antuce trvání jednoho bodu trvá průměrně 8, resp. 10-11 sekund. Závisí na typu hráče a, jak jsou spárováni. Jinými slovy závisí na typech hráče a jeho herním stylu pojetí hry.

Zápasová statistika všech bodů ukončených nejpozději do riturnu na trávě je 37-42% , na antuce to je pouze 30-33% tvrdí Schönborn.(2008)

Dle Schönborna (2008) se délka roze hry m ní na závislosti povrchu. Delší roze hry jsou na antuce a kratší na trávě .

Trvání roze hry pod 5 sekund	
antuka	42-56%
tráva	80-86%
Trvání roze hry pod 10 sekund	
antuka	30-32%
tráva	11-15%
Trvání roze hry nad 10 sekund	
antuka	17-22%
tráva	0-1%

Tabulka . 1 Trvání výměn v sekundách na trávě a na antuce (Schönborn, 2008)

Vítězné údery se liší též na typu povrchu, největší rozdíly dle Höhma (1982) jsou v 1. podání, v ríternu a v úderech od základní čáry.

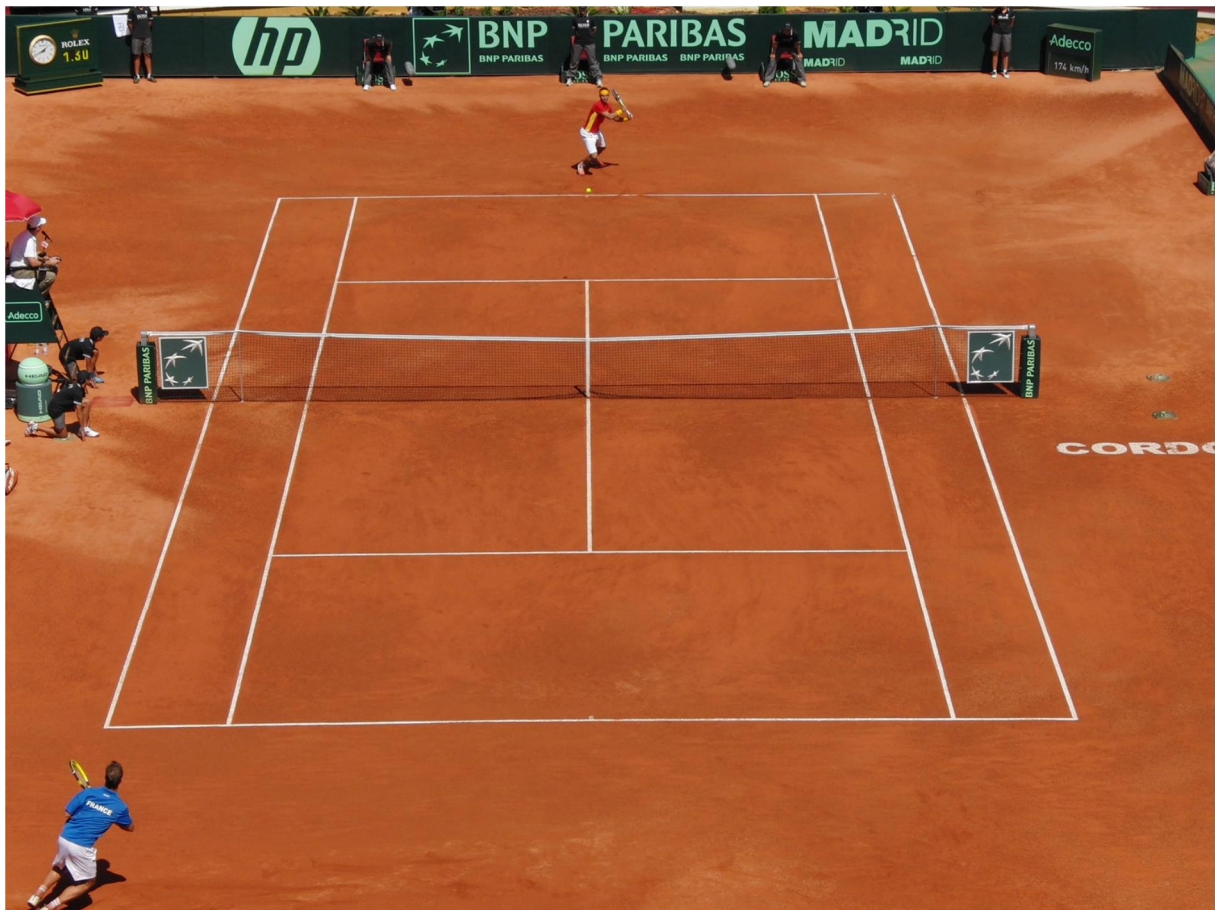
Druh úderu	Antuka	Tráva
1. podání	9%	20%
2. podání	0%	1%
Rítern	6%	13%
Úder od Z	38%	27%
Voleje	30%	30%
Směle	12%	7%
Loby	2%	2%
Stopbaly	3%	0%

Tabulka . 2 Vítězné údery p edních sv toových hráčů ve dvouhře (Höhm, 1982)

1.4.7. Taktika na r zném povrchu

Jaramillo (2012) zmi uje trenéra Martinéze, který pracoval nap . s Jimem Courierem, Monicou Selesovou i s Andrem Agassim. Jeho p edstava byla, fle s agresivním p ístupem ke h e nebudou mít problémy ani na antuce. V-ichni byli vynikající hrá i, ale jejich slabinou byla antuka. V-ichni byli vynikající hrá i, ale jejich slabinou byla antuka. Byli to v-estranní a agresivní hrá i. Mnoho trenér se domnívá, fle s agresivním stylem hry, je moflné vyhrávat na rychlém povrchu i na antuce. Toto tvrzení je polopravdivé, agresivní hra se musí p izp sobit povrchu dvorce. Agresivní hra na antuce je jiná nefl na antuce. Mylností tohoto tvrzení je seznam vý-e zmín ných úsp -ných hrá .

Zásady hry na antukovém povrchu. Na antuce by hrá i m li vyufflívat skluz . M li by je um t dop edu, dozadu, ale hlavn do stran. Na antuce je obzvlá-t d leflité vyufflívat nízké t flit a stabilitu na dvorci. Doporu uje také pohybovat se v blízkosti základní áry. Chtít hrát agresivní tenis na antuce, a p ítom být daleko za základní árou povafluje za nep ípustné. Hrá i na antuce musí být trp liv j-í, vým ny jsou zde v pr m ru del-í, je totiž obtífln j-í trefit mí hned jako vít zný mí na antuce. Hrá i musí mít výbornou t lesnou kondici. Ideální je rozb hat soupe e ze strany na stranu. Údery se mají hrát s velmi silnou horní rotací a potom vyufflít úder se spodní rotací i zkrácení hry. Na antuce je d leflité pokrýt st ed dvorce, to znamená, máme-li kontrolu nad st edem, soupe ho nemá pod kontrolou, jelikofl je vyhán n ze st edu dvorce do stran. (viz obrázek na dal-í stran)

Obrázek . 1 Pokrytí st edu dvorce

Neutralizovat ritern. Ritern by m l být dlouhý a p iblifn do st edu kurtu. Nesnaříme se ritern hned ukon it. Zahrát vít zný mí na antuce je t fl-í neřl je tomu na rychlém povrchu. Dal-í d leřlitou sou ástí hrá musí být houřlevnatost, chytrost, agresivita a být vytrvalý.

Martinéz (2002) tvrdí, ře defenzivní hrá i na antuce, kte í jen ekají na to, co ud lá soupe , a budou ekat, jak bude diktovat tempo hry jiřl neexistují. Alespo ne v profesionálním muřském tenise. Profesionálové dnes jsou ve velmi dobré kondici a extrémn silní jedinci. V t-ina z nich trefuje mí razantn , rychle se pohybují a pokrývají celý dvorec, takticky jsou to velmi vysp lí hrá i. Je z ejmé, ře jsou i jedinci, kte í stojí o n co dále za základní árou a hrajou údery s vysokou topspinovou rotací.

Je toho názoru, ře hrá i dnes hrají agresivní hru od základní áry s vyuřitím jejich silné zbran - forhend. Obecn platí, ře nejlep-í antuká i m ní herní styl podle povrchu a jejich soupe e. To je ú inné i na jiných povr-ích. Jsme sv dky, ře hrá i Agassi, Hewitt i Safin se dokázali p izp sobit antukovému povrchu. Nebo naopak Carlos, Moya dokázali hrát výborné výsledky na rychlém povrchu jako je tráva. Je toho názoru, ře hrá i, kte í by hráli p evářln na síti a jen výlu n obraný styl hry je ím dál tím mén a je jich mnohem mén neřl tomu

bývalo dříve. Strategií má být útok od základní čáry, rozbití soupeře a nutit ho tím dlat chyby. Zadelefité aspekty považuje silný servis, útočný ritern, silnou a dominantní hru od základní čáry. Úspěšní antukoví hráči nemusí mít nutně dominantní servis a voleje. Samozřejmě, fle je dlefité zaít hru agresivně na všech površích, ale na antuce vás to nejméně špotrestá.

Tom Gullikson a Doug MacCurdy (2002) se zabývají hrou na rychlém povrchu. Tvrdí, fle hráč by měl dbát nejvíce na koncentraci, míče jsou zde rychlejší a výměny kratší, jakýkoliv výpadek z koncentrace může znamenat ztrátu bodu, který v delším horizontu může vyústit až ke ztrátě svého podání. Antukoví hráči budou mít pocit, fle dlejí více chyb než obvykle a bude mít obtížné stanovit si rytmus hry. Měli bychom si zapamatovat, fle získání na rychlém povrchu je snazší a bude zde více lehčích míčů, než je tomu na antuce. Dynamika pohybu a koncentrace na hru je klíčem ke správnému zvládnutí hry na tvrdém povrchu. Hráči s výborným servisem mají více než 80% získaných bodů z prvního podání na tvrdém povrchu. Tvrdí, fle je lepší na travnatém povrchu omezit topspinové míče a přidat více na razanci. Tenisté by po mentální stránce k přístupu k taktice na rychlém povrchu by měli být dominantní nad soupeřem a diktovat tempo hry. Pouhá reakce na soupeřovy úderý není dobrou taktikou na rychlých površích. Tvrdí, fle výměny jsou zde kratší a dlefitost podání na rychlém povrchu stoupá. Je dlefité se cítit pohodlně a sebejistě v servisech a ástých tiebreacích na rychlém povrchu.

Scholl (2000) uvádí, fle: *Šhra od základní čáry je na antukových dvorcích dominantní. Tento fakt přiznává hře od základní čáry zvláštní význam, který se vztahuje na jeho taktické využití*. Tvrdí, fle cíl od základní čáry je nkolik. Cílem tedy je udržet protihráče vzadu, vyvarovat se zbytečných chyb nebo eventuálně donutit udlat chybu soupeře. Doporučuje si směr úderů u základní čáry. Upřednostňuje směr úderů křížem a to z následujících důvodů. Síť je uprostřed nízká, úhlopříčka tenisového dvorce je delší než jeho postranní čára- cca o 1,35m delší. Měme lépe vykryt protihráčovo vrácení míče a vrátit se blíže ke stedu dvorce. A posledním důvodem je, fle při hraní míče podélně je dvorec pouze na jednu stranu, tzv. máme méně místa kam míč zahrát.

Vymezuje nkolik důvodů, proč hrát útočnou hru od základní čáry a kdy ji využít:

- hráč hraje příliš krátké míče
- protihráč v úder (forhend, bekhend) je doslova slabý
- stav hry nám dovolí zariskovat

- možnost vyhnout se svému slabšímu úderu
- protihrá je pomalý a nestíhá

Cílem této agresivní hry od základní úrovně je: *švítla it protihrá e ven z dvorce, rychlou hrou donutit protihrá e chybovat, zasáhnout protihrá ovu slabou stránku, získat p ímo bodě*

1.4.8. Typy povrch

Nedílnou součástí dvorce je povrch. Povrch tenisových dvorců může být tvořen různými materiály. Ty rozdělujeme na měkké a tvrdé. Mezi měkké patří antuka, tráva. Nevýhodou měkkých povrchů je náročnost údržby. Výhodou je větší bezpečnost k pohybovému aparátu člověka a delší životnost vybavení na tenis (obuv, míček)

Anonym (2014) uvádí dle následujícího takto:

- Antuka- se vyrábí rozeletím vypálených cihel
- měkké povrchy- mohou být propustné, ale i asfaltové i betonové. Ty propustné nejsou. měkké povrchy musí být absolutně rovné, aby se zabránilo tvorbě kaluží po dešti.
- Betonové povrchy- i zde musí být dosaženo absolutní roviny. Nosná vrstva je v závislosti na tloušťce, nad ní se nachází beton o tloušťce 8-12 cm.
- Umělé povrchy- se dělí na propustné a nepropustné. Umělé povrchy jsou velmi rozmanité, patří sem například štartarõ nebo šsaprimõ
- Umělé trávníky- používány v závislosti na krytých vnitřních dvorcích
- přirozený trávník- je velmi náročný na údržbu, v ČR se vyskytuje minimálně.

Höhm (1982) dělí tenisové povrchy do tří kategorií.

1) Pomalý povrch: především antukové

2) Středně rychlý povrch: syntetické nebo dřevěná palubovka s náterem (tento typ povrchu se ale již, tak často nevyskytuje)

3) Rychlý povrch: tráva, parkety, hladký syntetický povrch, beton

Toto dělení je však pouze přibližné, například antuka může být různě hrubá a tím se mění i rychlost povrchu. Štěpánková v zásadě říká, že čím tvrdší a zejména hladší povrch dvorce je, tím menší je jeho vliv na odskok míček a naopak.

Důležitým faktorem pro rychlost povrchu není pouze typ povrchu, ale také odskok míček, který ovlivňuje

A) dráha letu míček pod dopadem na dvorec

- B) směr, rychlost a rotace míče
- C) rychlost letu míče před dopadem na dvorec
- D) vertikální pružnost dvorce a jeho drsnost
- E) klimatické podmínky
- F) druh míče

Mezinárodní tenisová federace ITF (2014) dělí tenisové povrchy do 5 kategorií.

- Pomalé (slow)
- Středně pomalé (medium-slow)
- Střední (medium)
- Středně rychlé (medium-fast)
- Rychlé (fast)

Toto dělení má další podkategorie, kde se konkrétně ukazuje, jaký typ povrchu sem patří. Pro naše potřeby zmíním, že antuka se objevuje v pomalém povrchu a středně rychlém povrchu. Tráva se nejčastěji vyskytuje v středním, středně rychlém a rychlém povrchu. (ITF, 2014)

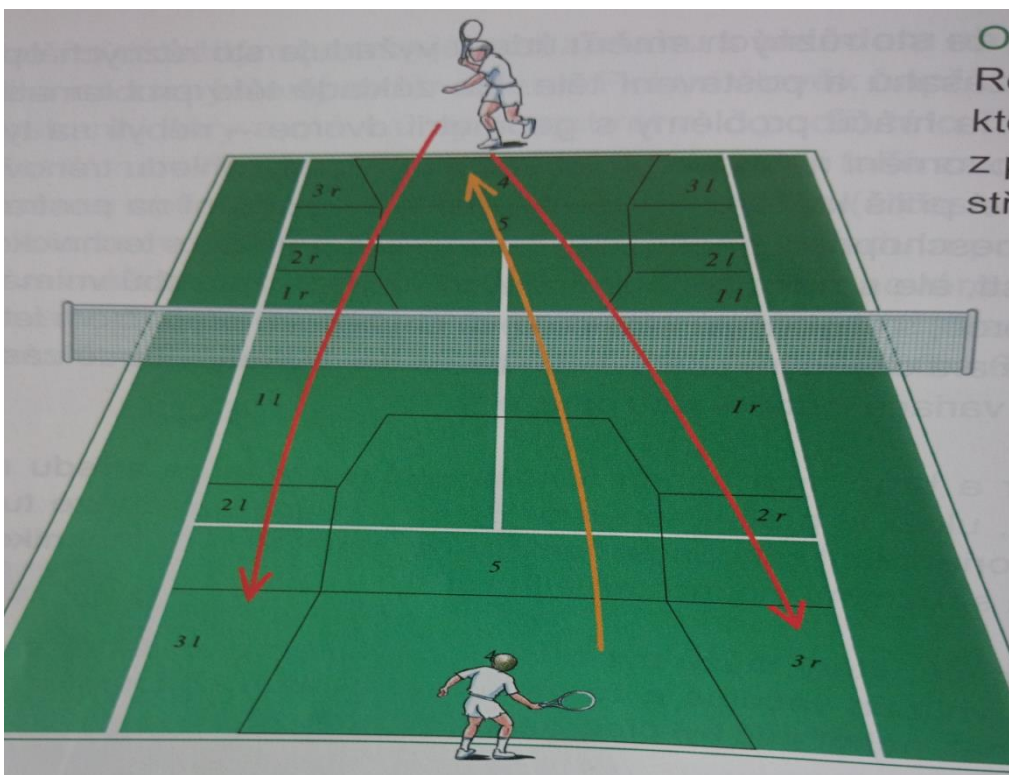
Dělením dle ITF se řídí veškeré turnaje konané tenisovými asociacemi profesionálů a profesionálek, proto je dělení dle ITF nejlepší dle mého názoru.

1.4.9. Dle lení dvorce při analýze utkání

Rozměry tenisového dvorce pro dvouhru jsou. Šířka 8,23m, Délka jedné poloviny kurtu 11,89m (celý dvorec 23,78), vzdálenost sítě k áře pro podání je 6,40m. Pro naše účely jsem zmínil 2 typy dle lení dvorce trochu z jiného úhlu pohledu.

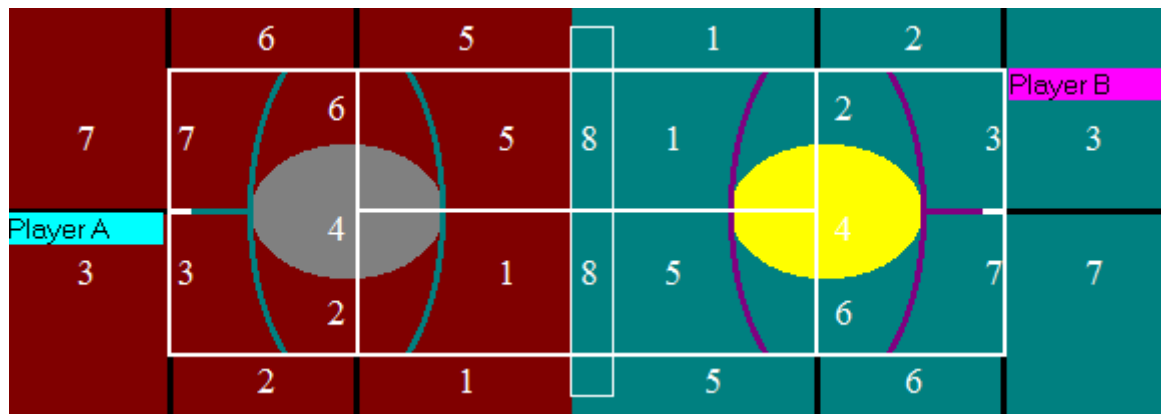
Rozdělení dvorce podle Schönborna (2006) se kurt dělí na 5 částí. První je u sítě a je rozdělena na levou a pravou část. Druhá je ve střední části dvorce u áře pro podání a je též rozdělena na pravou a levou část. Třetí je v zadní části dvorce a dělí se na levou a pravou část.

čtvrtá a pátá část je ve středě dvorce. Pátá je střední část dvorce okolo servis áře. čtvrtá část je ve středě, ale vzadu u základní áře. (obr. 68 na str. 100, Schönborn 2006)

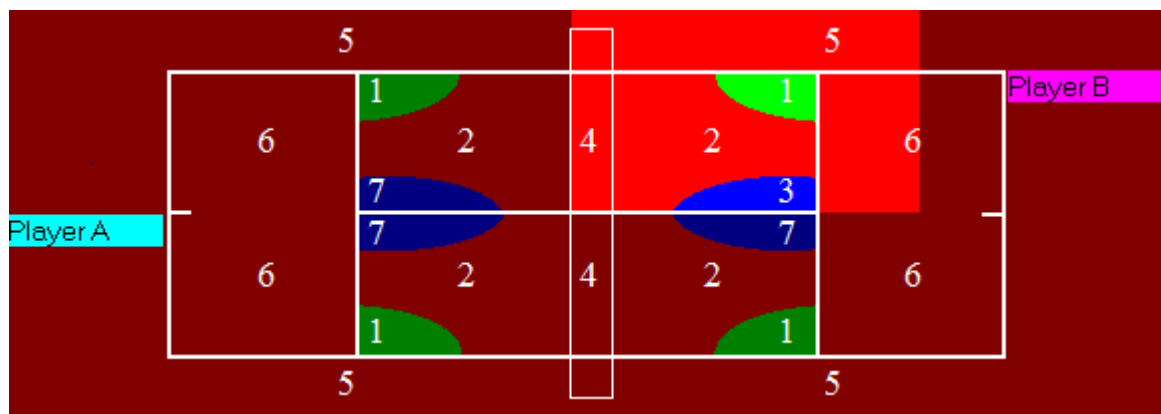
Obrázek . 2 Rozdělení dvorce dle Schönborna (2006)

Mou inspirací bylo dělení podle Tědra (1996). Toto dělení dvorce mi přijde přehlednější. Pro svůj výzkum jsem si bral toto dělení dvorce i z důvodu ve kterém je program zvaný TennisMatch. Dělení dvorce vypadá následovně. Hráči mohou odehrát míček celkem do 14 zón. Míst z nich se nachází v zámezí, sedm uvnitř dvorce a jedna tvoří síť. (viz obr. dole)

Obrázek 3. Dělení dvorce do zón v rozehrávkách (Tědr, 1996)

Tědr (1996) má rozdělení i pro servis. Hráči mohou servis zahrát do 7 zón. Tyto jsou uvnitř dvorce pro podání, ty jsou v autu a jedna zóna je v síti. (viz obr. dole)

Obrázek 4. Dělení dvorce do zón pro podání (Tědr, 1996)

Tímto rozdělením dvorce jsem se inspiroval i ve svém výzkumu. Líbilo se mi toto rozdělení, ale vybral jsem si ho hlavně z důvodu, že jsem měl tu možnost s dovozením katedry sportovních her a především Tomáše Kořeba si zapůjčit program TennisMatch, kterým jsem prováděl svůj výzkum.

2. Cíl práce, výzkumné otázky, hypotézy

2.1. Cíle práce

Cílem práce je porovnání taktiky hry na antuce a na tráv u vybraných elitních tenisových hráčů.

Chceme zjistit:

- z jaké a do jaké zóny hráči nejčastěji zakončují míč na antuce a na trávě
- z jaké a do jaké zóny hráči nejčastěji chybují na antuce a na trávě
- kam nejčastěji dopadají poslední i předposlední míč v rozehře
- poměr chyb a vítězných úderů

Jednotlivými úkoly práce jsou:

- Zajistit videozáznamy z turnajů Roland Garros a Wimbledon
- Nastudovat literaturu k taktice v tenise
- Sbírat data z tenisových zápasů programem TennisMatch
- Zpracování a analýza získaných dat

2.2. Výzkumné otázky

- Z jakých zón na dvorci zakončují hráči v rozehře vítěznými údery?
- Z jakých zón na dvorci zakončují hráči v rozehře chybou?
- Jak se liší zakončení rozehry chybou a vítězným úderem u stejných hráčů na antuce a na trávě?

2.3. Hypotézy

- Předpokládám, že četnost ukončení rozehry (bodů) vítězným úderem bude na trávě aspoň o 8% vyšší než na antuce.
- Předpokládám, že četnost ukončení rozehry (bodů) chybou bude na trávě aspoň o 8% nižší než na antuce.

Hladinu významnosti 8% jsem zvolil vzhledem k faktu, že ze sledovaných 50 bodů tvoří 4 body, což je v tenisovém poítání jedna celá hra.

3. Metodologie práce

3.1. Popis sledovaného souboru

Analyzováno bude celkem 10 hráčů vrcholové úrovně dle žebříku ATP. Hráči jsem vybíral na základě dosahených výsledků na prvním z hraných turnajů (Roland Garros), proto není analyzováno prvních 10 hráčů dle ATP, což jsem provedl záměrně. Hráči jsou vysoce postavení hráči v žebříku ATP, podmínkou mého výběru bylo vyhrát 1. kolo turnaje. Stejně hráči budu analyzovat i v nadcházejícím turnaji (Wimbledon).

Umístění v žebříku k zahájení 1. z výše zmínovaných turnajů.

	ATP k 16.6.2014
1.	Rafael Nadal
2.	Novak Djoković
4.	Roger Federer
5.	Andy Murray
6.	Tomáš Berdych
9.	Milos Raonič
10.	Ernestas Gulbis
17.	Jo-Wilfried Tsonga
21.	Gael Monfils
23.	Fernando Verdasco

Tabulka 3 Umístění hráčů v žebříku ATP k 16. 6. 2014

Výběr tenisových hráčů jsem se snažil vybrat s co nejvyšším postavením na žebříku ATP. Výzkum se týkal elitních hráčů, což dokazuje i jejich nejvyšší dosahené umístění. Jsou zde pouze dva hráči hrající levou rukou (Nadal a Verdasco), ostatní hráči hrají pravou rukou.

10 sledovaných subjektů			
Pořadí	Jméno	Národnost	Nejvýše v žebříčku
1.	Rafael Nadal	Španělsko	1.
2.	Novak Djokovic	Srbsko	1.
4.	Roger Federer	Švýcarsko	1.
5.	Andy Murray	Velká Británie	2.
6.	Tomáš Berdych	Česká republika	5.
9.	Milos Raonic	Kanada	6.
10.	Ernestas Gulbis	Litva	10.
17.	Jo-Wilfried Tsonga	Francie	5.
21.	Gael Monfils	Francie	7.
23.	Fernando Verdasco	Španělsko	7.

Tabulka 4 Pohled hráčů v etně nejvyššího umístění v ATP.

Hrá i ze sledovaného souboru museli splnit jednu podmínku a to projít 1. kolem turnaje. Musel jsem mít v šálozeo i jiné hrá e. Proto ve výzkumném souboru není nap . Wawrinka, Del Potro, Ferrer i Ni-ikori. Tito hrá i byli k datu 16. 6. 2014 postaveni vý-e nefl Verdasco, Monfils, Tsonga. M j výb r byl omezen i sb rem, kde získat záznamy utkání. TV stanice, které vysílali tyto turnaje mohli poskytnout jen nejatraktivn j-í zápasy a proto nemám hrá e vy-ího postavení, nefl jsou poslední 3 z mého výb ru.

3.2. Metody sběru dat

Výzkum probíhal u vybraných hrá z videozáznam utkání. Jednalo se tedy o nepřímé pozorování a pro záznam utkání jsem vyuffil program TennisMatch.

3.3. Analýza dat

Analýza se týkala úder z forhendové strany i bekhendové strany. Analyzováno bylo 50 bod ze zápasu u každého hrá e na obou povr-ích. První statistika zaznamenávala úspěšnost podání, vít zné mí e, vynucené chyby i nevynucené chyby, které jsem musel subjektivně posoudit ze záznam . Výsledky z této statistiky jsem musel převést do tabulky, kde bude záznam bod jen daného hrá e.

Druhá statistika zaznamenávala také vý-e zmín né údery. Významnost této statistiky spo ívala v:

- Kdo, rozhodl vým nu (vynucená, nevynucená chyba, vít zný mí)
- Záznam ze zón, odkud kam dopadli poslední dva mí e v etn dopadu mí e, který skon il 3 moflnými zp soby (vynucená, nevynucená chyba, vít zný mí)

Program zaznamenával 3 ísla zón. **První** znamená: kam dopadl mí hrá i, který rozehru nerozhodl. **Druhý** znamená: kam dopadl mí hrá i, který rozehru rozhodl. **T etí** znamená: kam mí dopadl.

Uvedu p íklad:

	Nevynucená		
Djokovic	chyba	Forhend Úder od Z	6,4,6

Hráč Djoković rozhodl výměnou. První číslo 6 znamená, kam dopadl jeho soupeř míč. Číslo 4 znamená, kam dopadl Djokovićovi míč. Poslední číslo 6 znamená, kam ho Djoković zahrál.

Program zaznamenával i riterny a servisy, a však záznam ze zón ufl není tak praktický jako v předchozím případě. Program sice zaznamená zónu, zkaženého riternu, ale předchozí dopad servisu ufl ne. Tento záznam vypadá takto.

Vynucená			
Djoković	chyba	Bekhend Ritern	8

Tento konkrétní záznam znamená, že Djoković zkažil bekhendový ritern do sítě.

Proto servis a riterny nejsou započteny do výsledků mé práce.

Zkoumání ze zón dle Tvedra (1996) jsem analyzoval tím způsobem, že četnost výskytu z jaké zóny do jaké jsem si zaznamenával do předehledných karet hráčů, které jsem měl rozdelené na antuku a trávu u každého hráče. Tuto četnost jsem zaznamenával u vítězných míčů a u chyb. Chyby jsem dále rozdělil na vynucené a nevynucené.

Další analýza se týká, do jaké části dvorce se nejčastěji vyskytovala četnost dopadu posledního nebo předposledního míče. Tato data jsem získal ze statistiky programu TennisMatch, který zobrazoval tzv. statistiku zón. Zóny dopadu míče jsem zaznamenával do karet hráčů. Následně jsem se setl součet z jednotlivých zón na antuce do 7 zón. Totéž jsem provedl s výsledky na trávě.

Pro znázornění jsem využil tabulek i grafické znázornění dvorce. V programu Corel Photo-paint jsem udělal šipky, které znázorní směr míče.

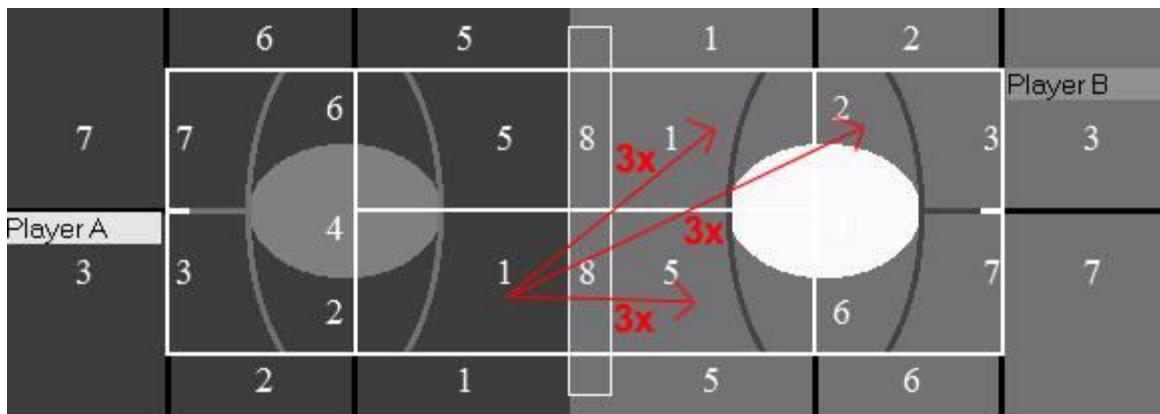
4. Výsledky a diskuse

Ve výsledkové části prezentuji nejprve, jak hráči zakonovali roze hry vítěznými údery s ohledem na rozdělení dvorce do zón. Ve druhé části prezentuji zóny na dvorci, ze kterých hráči nejčastěji chybují. Ve třetí části porovnávám

4.1. Prezentace výsledků zakonování roze hry vítězným úderem

Pomocí svého programu TennisMatch jsem si svým vyhodnocováním v něm zajistil 2 statistiky. Samotné vyhodnocení jsem musel provést v programu Excel nebo ručně na papír. Výsledky jsem přenesl do závěrečných zón dle Tvedra (1996) a vyznačil je červenými šipkami, které znázorňují směr. Výsledky jsou v součtu z obou dvou turnajů, jak na antuce, tak i na trávě. Obrázky jsou černobílé pro větší přehlednost.

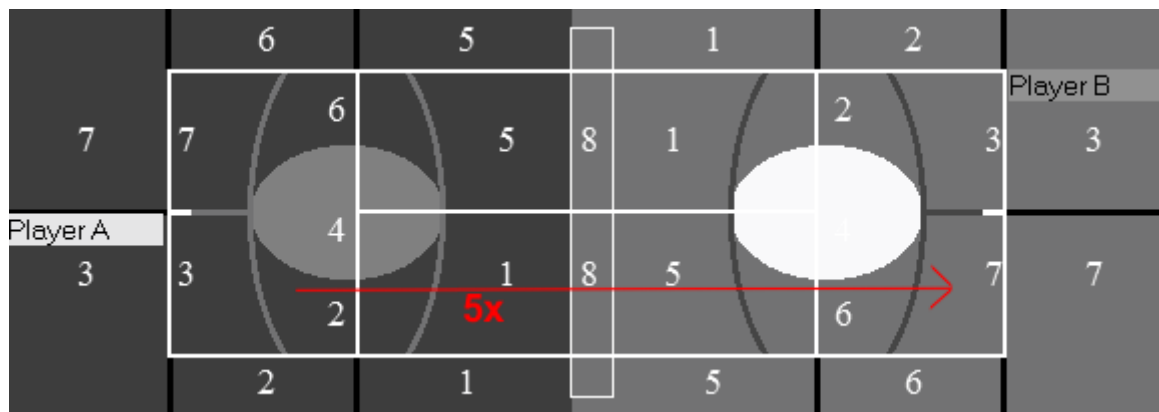
První prezentace se týká nejčastějších zakonování roze hry vítězným úderem. Celkem byla ze zón 1 zakonováno roze hry 12x z toho se nejčastěji zakonovalo do zón 1,2 a 5.

Obrázek 5. Nejčastější zakonování ze zóny 1

Z těchto nejčastějších 3 směrů zakonování míčů byli 4 vítěznými, 4 voleje a 1 prohoz. Výsledky vypovídají o skutečnosti, že roze hra u sítě, nemusí být vždy ukončena volejem. Poměr vítězných volejů a vítězných úderů ze zóny 1 je 1:1.

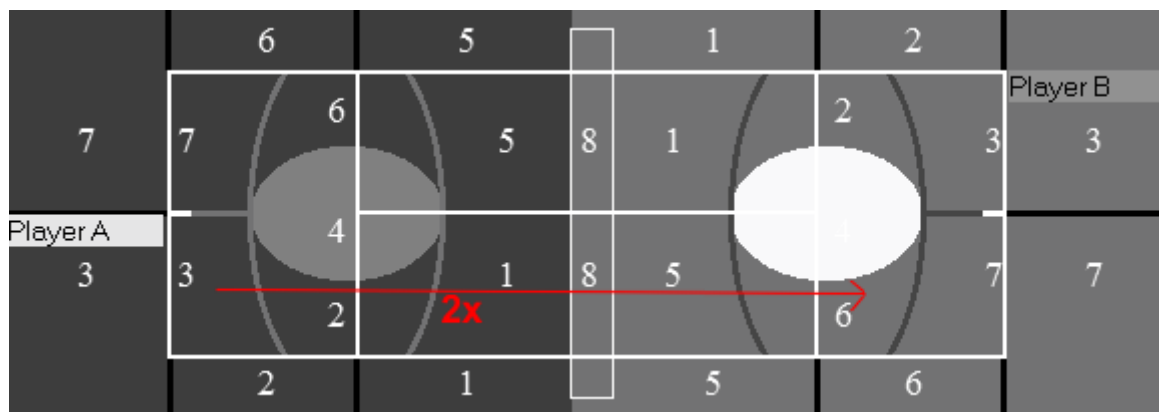
Celkem byla ze zóny 2 zakon ena rozehra 15x z toho se nej ast ji zakon ovalo ze zóny 2 do zóny 7

Obrázek . 6 Nej ast j-í zakon ení ze zóny 2

Rozehra ze zóny 2 byla nej ast ji zakon ena po lajn do zóny 7. Nej etn j-ím zakon ením po lajn je z toho d vodu, fle dráha letu je o n co krat-í, nefl je tomu k íflem. Dal-ím od vodn ním pro tomu tak je, fle zakon ují mí do bekhendové strany.

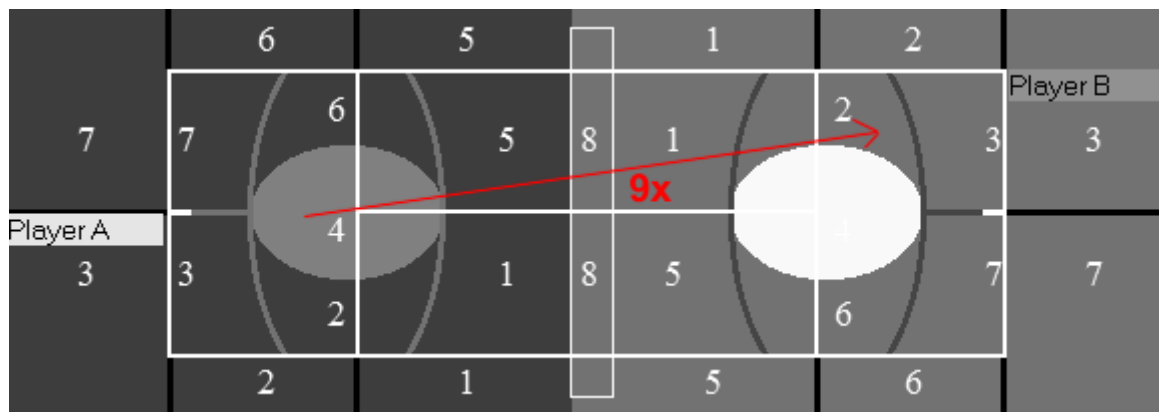
Celkem byla ze zóny 3 zakon ena rozehra 2x z toho se nej ast ji zakon ovalo ze zóny 3 do zóny 6.

Obrázek . 7 Nej ast j-í zakon ení ze zóny 3

Zakon ení mí e ze zóny 3 je o n co mén , nefl je tomu u zóny 2. Jedná se o stejný sm r letu mí e. Mí , ale musí p ekonat del-í letovou dráhu a tím musí být i razantn j-í, aby z n j byl vít zný úder. etnost zakon ení ze zóny 3 je 5 men-í, nefl je tomu u zóny 2. Potvrzuje to skute nost, fle mí e by m li dopadat hluboko do dvorce. Minimalizuje se tím -ance ukon ení roze hry soupe ovo vít zným úderem.

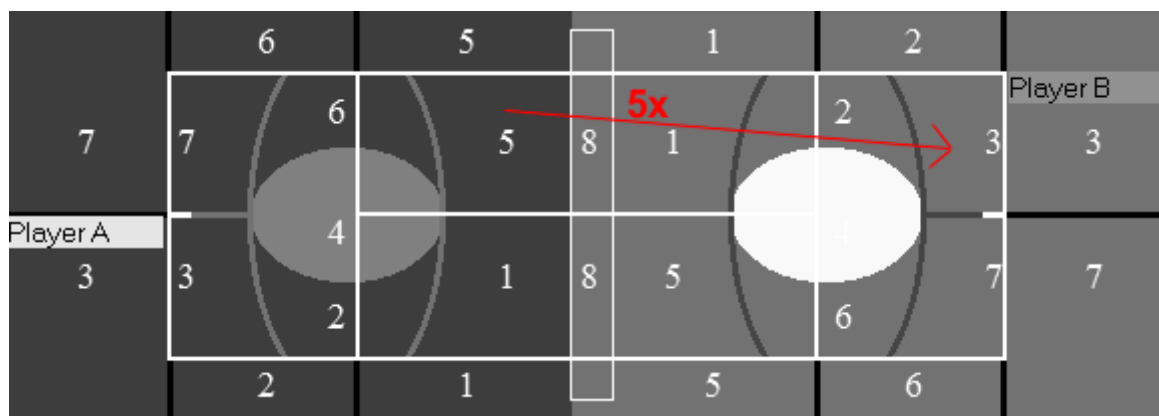
Celkem byla ze zóny 4 zakon ena rozehra 35x z toho se nej ast ji zakon ovalo ze zóny 4 do zóny 2

Obrázek . 8 Nej ast j-í zakon ení ze zóny 4

Zóna 4 je ve st edu dvorce. Nej ast ji se zakon uje do zóny 2 a poté následuje zóna 3 s etností výskytu 7x. Výsledek je zajímavý v tom, že hrá i zakon ovali ast ji do soupe ovi forhendové strany, než bekhendové.

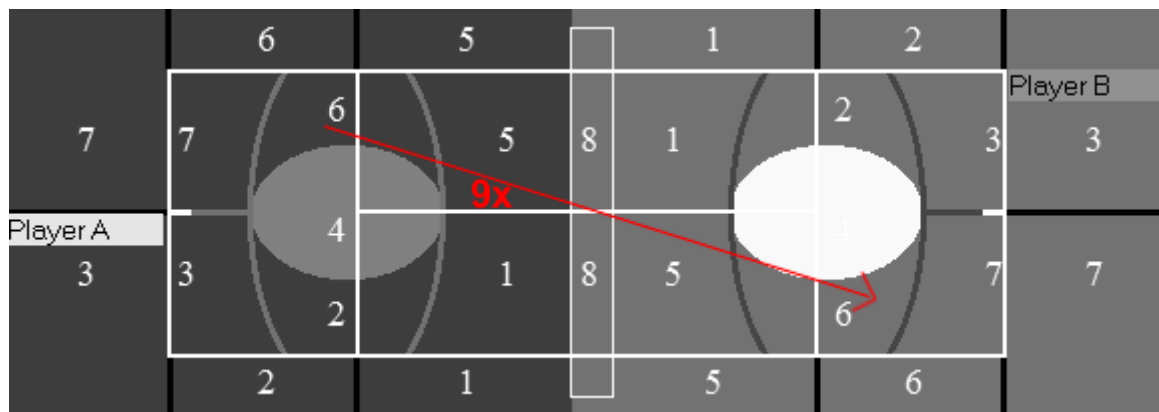
Celkem byla ze zóny 5 zakon ena rozehra 9x z toho se nej ast ji zakon ovalo ze zóny 5 do zóny 3

Obrázek . 9 Nej ast j-í zakon ení ze zóny 5

Hrá i nej ast ji zakon ili úder ze zóny 5 do zóny 3. Ani jeden z t chto 3 úder nebyl ukon en volejem. Dva z nich byli ukon eny forhendem a jeden bekhendem. Z celkového po tu vít zných úder z této zóny byli pouze 3 voleje. Potvrzuje to skute nost, že hrá i k síti postupují p eváfln tehdy, když cht jí zakon it rozehru vít zným úderem. Nikoliv volejem.

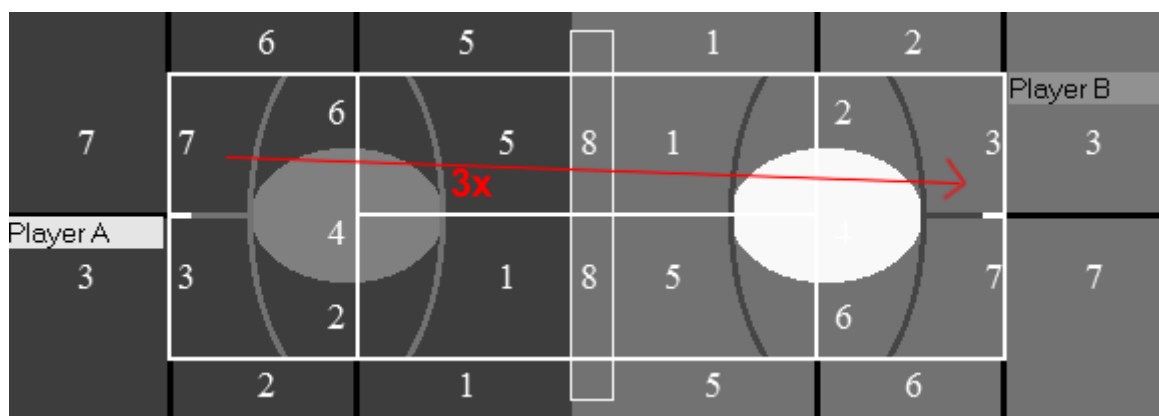
Celkem byla ze zóny 6 zakon ena rozehra 20x z toho se nej ast ji zakon ovalo ze zóny 6 do zóny 6.

Obrázek . 10 Nej ast j-í zakon ení ze zóny 6

Je zajímavá skute nost, že ze zóny 2 hrá i ast ji zakon ovali rozehra po lajn a ze zóny 6 je to nej etn ji k íflem. Myslím si, že hrá i rad-í volí jednodu-í variantu z bekhendové strany k íflem, je mén riziková. Hrá m že mít v t-í odchylku do strany, po lajn musí být p esn j-í. Dal-ím d vodem je, že sí je uprost ed níf-í nefl u sloupk . Posledním d vodem je, že hrá i mají slab-í bekhendový úder, proto se zakon uje do zóny 6, kde v t-ina z t chto hrá má bekhend.

Celkem byla ze zóny 7 zakon ena rozehra 4x z toho se nej ast ji zakon ovalo ze zóny 7 do zóny 3.

Obrázek . 11 Nej ast j-í zakon ení ze zóny 7

Ze zóny 7 se nej ast ji zakon ovalo do zóny 3. Tento výsledek je pon kud zkreslený, celkem z této zóny bylo zakon eno pouze 4x. Usuzovat záv ry z t chto výsledek mi p ijde irelevantní.

Shrnutí

K nejméně zakonění došlo ze zón 7 a 3, které se nacházejí v blízkosti základní čáry. Je to od vodnítlé tímu, fle k zakonění od základní čáry je složitější než z jiné části dvorce. Mí potěbuje delší letovou dráhu a razanci, nefl je tomu u jiných zón. Nasvědčuje to i dnešnímu hernímu stylu, kdy hráči hrají především od základní čáry, hrají topspinové údery, udržují balon ve hře a snaží se soupeře rozbit. Primárním úkolem od základní čáry není ukončit rozehru vítězným úderem.

Více zakonění vítězným míčem bylo u sítě ze zón 5 a 1. Více jich bylo ze zóny 1. To se dá odvodnit tím, fle v této zóně hráči jsou praváci a proto i zakonění probíhá lepším z úderem a tím je forhend. Poměr vítězných míčů u sítě antuky k trávě byl 8:13. To potvrzuje tvrzení autorů, fle hráči na rychlém povrchu využívají část jejich potenciálu na síti nefl je tomu na antuce.

Nejvíce zakoněných míčů bylo ze středů dvorce ze zón 2, 4 a 6. Z těchto zón je to potom zóna 4, která tvořila více než jednu třetinu vítězných míčů. Poté následovala zóna 6, je to zóna z bekhendové strany. Potvrzuje to tvrzení autorů, fle je lepší se vyvarovat odehrání míče do středů dvorce.

Tato tabulka na následující straně zachycuje četnost umístění vítězných míčů mimo servis a riternu, vech hráči na obou površích. Celkem vítězných míčů bylo 99. Z toho vyplývá, fle 99 míčů z 1000 bylo zakoněno vítězným úderem vybranými elitními hráči. Z těchto 99 míčů bylo 44 na antuce a 55 na trávě. Vyjádřeno v poměru 43,5% na antuce a 56,5% na trávě.

etnost výskytu vít zných úder zachycuje následující tabulka.

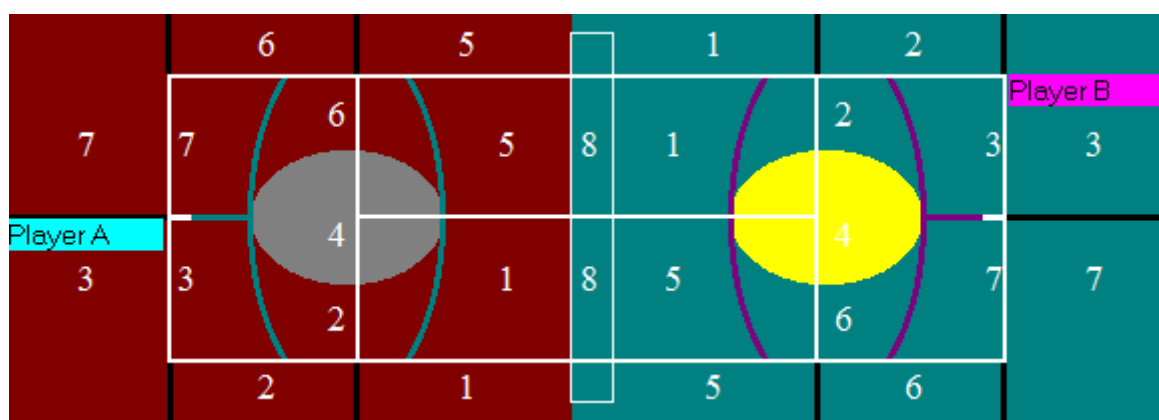
zóna	sm r mí e (umíst ní) / etnost					
1	1-1	3x	1-4	1x	1-7	1x
	1-2	3x	1-5	3x		
	1-3	0x	1-6	1x		
2	2-1	3x	2-4	0x	2-7	5x
	2-2	4x	2-5	0x		
	2-3	1x	2-6	2x		
3	3-1	1x	3-4	0x	3-7	0x
	3-2	0x	3-5	0x		
	3-3	0x	3-6	2x		
4	4-1	4x	4-4	1x	4-7	5x
	4-2	9x	4-5	3x		
	4-3	7x	4-6	6x		
5	5-1	2x	5-4	1x	5-7	0x
	5-2	1x	5-5	0x		
	5-3	3x	5-6	2x		
6	6-1	3x	6-4	0x	6-7	0x
	6-2	3x	6-5	1x		
	6-3	5x	6-6	9x		
7	7-1	0x	7-4	0x	7-7	0x
	7-2	0x	7-5	0x		
	7-3	3x	7-6	1x		

Tabulka 5., etnost umíst ní vyhraných mí u vybraných hrá ze zóny do zóny

První sloupek zobrazuje zónu. Další zobrazuje odkud, kam byl mí zahrán. Pro vztahy mezi zónami je vyúfity barevné rozlišení.

4.2. Prezentace výsledků zakončení rozehry chybou

Obrázky z kurtu pro pohlednost odkud se nejastji chybovalo a kam je zbytečné. Všechny výsledky vyší stejné. Nejastji se chybovalo do sítí. Ze zóny 1 (5x), ze zóny 2 (18x), ze zóny 3 (16x), ze zóny 4 (20x), ze zóny 5 (2x), ze zóny 6 (19x), ze zóny 7 (9x).

Obrázek 3.3. Dělení dvorce do zón v rozehře (Tědř, 1996)

Druhou a třetí nejčastější zónou do, které hráči chybovali, jsou zóny 3 a poté 7.

Tato tabulka zachycuje četnost umístění všech chyb, všech hráčů na obou površích mimo servisu a riternu. Celkem chyb bylo 196. Z toho vyplývá, že 196 míčů z 1000 bylo zakončeno chybou. Z těchto 196 míčů bylo 111 na antuce a 85 na trávě. Vyjádřeno v poměru 56,6 % na antuce a 43,4% na trávě.

Shrnutí

K nejmenšímu počtu chyb došlo ze zón u sítí, ze zón 1 a 5. Potvrzuje to, že hráči při echodu na síť vyúfivají méně, než tomu bylo dříve. Poměr chyb u sítí antuky a trávě z těchto zón byl 5:6.

K druhému nejvíce chyb došlo ze zón od základní čáry, ze zón 3 a 7. A navíc ze zóny 3 bylo více chyb než ze středové zóny 2. To potvrzuje tvrzení, že délka rozehry závisí na délce odehraných úderů. Čím delší míče, tím obtížněji se hráči vrací úder na druhou stranu.

K nejvíce chybám došlo ze stedu dvorce, ze zón 2,4 a 6. Nejvíce se chyboval ze zóny 6 a následuje zóna 4 a2. Zóna 6 je u většiny hráčů na bekhendové straně. Z toho vyplývá, že to potvrzuje tvrzení, že hráči mají horší bekhend než forhend a proto z nich často chybují nejen z forhendu a forhendové strany.

Tato tabulka na následující straně zachycuje četnost umístění všech chyb mimo servisu a riternu, všech hráčů na obou površích. Celkem chyb bylo 196. Z toho vyplývá, že 196 míčů z 1000 bylo zákonem chybou z roze hry. Z těchto 196 míčů bylo 111 na antuce a 85 na trávě. Vyjádřeno v poměru 56,6% na antuce a 43,4% na trávě.

etnost výskytu chyb zachycuje následující tabulka.

zóna	sm r mí e (umíst ní) / po et					
	1	1-1	1x	1-4	0x	1-7
1-2		0x	1-5	0x	1-8	5x
1-3		0x	1-6	0x		
2	2-1	0x	2-4	0x	2-7	3x
	2-2	2x	2-5	0x	2-8	18x
	2-3	5x	2-6	4x		
3	3-1	0x	3-4	0x	3-7	4x
	3-2	4x	3-5	0x	3-8	16x
	3-3	8x	3-6	4x		
4	4-1	1x	4-4	0x	4-7	6x
	4-2	1x	4-5	2x	4-8	20x
	4-3	11x	4-6	6x		
5	5-1	0x	5-4	0x	5-7	1x
	5-2	0x	5-5	0x	5-8	2x
	5-3	0x	5-6	1x		
6	6-1	1x	6-4	0x	6-7	6x
	6-2	7x	6-5	2x	6-8	19x
	6-3	11x	6-6	4x		
7	7-1	0x	7-4	0x	7-7	3x
	7-2	2x	7-5	0x	7-8	9x
	7-3	3x	7-6	0x		

Tabulka . 6 etnost umíst ní chyb u vybraných hrá ze zóny do zóny

První sloupek zobrazuje zónu. Další zobrazuje odkud, kam byl mí zahrán. Pro větší přehlednost tabulky je využito barevné rozlišení.

4.3. Porovnání antuka tráva

Obrázek 12 znázorňuje přehledné zobrazení nejastji četnosti dopadu posledního a předposledního míče.

Obrázek 12 Nejastji dopad předposledního a posledního míče

Následující tabulka znázorňuje četnosti poslední akce v rozehrávkách mimo servis a riternu u sledovaných hráčů. Z tabulky vyplývá, že ze všech (1000) analyzovaných bodů skončilo 614 tímto dalším úderem. Zbýlých 386 bodů skončilo servisem a riternem. Přibližně 1/3 všech bodů skončila tedy po servisu a riternu.

zóna	celkem	tráva	antuka
1	22x	15x	7x
2	120x	53x	67x
3	60x	23x	37x
4	173x	76x	97x
5	24x	16x	8x
6	179x	82x	97x
7	36x	21x	15x
součet	614x	286x	328x

Tabulka 7 četnost posledních akcí sledovaných hráčů dle povrchu a jednotlivých zón.

Poslední zhodnocení se týká konkrétních elitních tenisových hráčů. Porovnání výkonu hráčů na antuce a na trávě. Výsledky zhodnocují 50 bodů z každého zápasu.

Výsledky jsou prezentovány v tabulkách. První sloupec nám udává jméno hráče a typ povrchu. Následující dva sloupce tabulky dávají součet 50 bodů. Týkají se daného hráče, ale i jeho soupeře z daného zápasu. Následující tři sloupce nám zobrazují vítězné údery, chyby a z nich nevynucené chyby. Tyto tři sloupce jsou hodnoty získané z tohoto sloupce (ukončeno 3. a dalším úderem). Hráči jsou prezentováni dle hodnocení florbolu k datu 16. 6. 2014.

Nadal- Ferrer

Nadal Antuka	
ukončeno servisem nebo riterem	11x
ukončeno 3. a dalším úderem	39x
z toho vítězných úder	3x
z toho chyby	14x
z toho nevynucené chyby	13x

Nadal hrál sledovaný zápas na antuce proti Davidu Ferrerovi. Mlčí o výsledku soupeře, proto i výsledky Nadala jsou zavádějící. Nadal je dominantní antukář. Jeho hernímu stylu odpovídá hra od základních úderů.

Nadal- Rosol

Nadal Tráva	
ukončeno servisem nebo riterem	16x
ukončeno 3. a dalším úderem	34x
z toho vítězných úder	6x
z toho chyby	8x
z toho nevynucené chyby	4x

Nadal v výkonu se z pohledu vyhraných úderů a po tu chyb zlepšil. Mlčí o četnosti vítězných úderů se zvýšila o 3. Z celkového po tu 50 bodů tvoří 3 míče 6%. Počet chyb se snížil o 6. Z celkového po tu 50 bodů tvoří 6 míčů 12%. Hypotéza u Nadala z pohledu vyhraných míčů se nepotvrdila. Z hlediska chyb ano.

Djokovi - Raonic

Djokovi Antuka	
ukon eno servisem nebo riternem	19x
ukon eno 3. a dal-ím úderem	31x
z toho vít zných úder	3x
z toho chyby	7x
z toho nevynucené chyby	6x

Djokovi m l velmi vyrovnaného soupe e na antuce. Djokovi preferuje herní styl od základní áry. Je to univerzální hrá , dokáfle uhrát skv lé výsledky na antuce i na tráv .

Djokovi - Tř pánek

Djokovi Tráva	
ukon eno servisem nebo riternem	20x
ukon eno 3. a dal-ím úderem	30x
z toho vít zných úder	5x
z toho chyby	8x
z toho nevynucené chyby	5x

Djokovi ovo výkon se z pohledu vyhraných úder a po tu chyb zm nil. etnost vít zných úder na antuce se zvý-ila o 2. Z celkového po tu 50 bod tvo í 2 mí e 4%. Po et chyb se zvý-il o 1. Z celkového po tu 50 bod tvo í 1 mí 2%. Hypotéza o vyhraných úderech se u Djokovi e nepotvrdila. Z hlediska chyb ano.

Federer- Gulbis

Federer Antuka	
ukon eno servisem nebo riternem	23x
ukon eno 3. a dal-ím úderem	27x
z toho vít zných úder	2x
z toho chyby	14x
z toho nevynucené chyby	14x

Tento zápas na antuce Federer prohrál. Výkon neodpovídal dle mého názoru jeho normálu. Vytvo il zde nadm rné množství chyb a minimum vít zných úder . Federer nej ast ji kazil ze zóny 4, ze st edu dvorce v roze e.

Federer- Raonic

Federer Tráva	
ukon eno servisem nebo riternem	23x
ukon eno 3. a dal-ím úderem	27x
z toho vít zných úder	9x
z toho chyby	5x
z toho nevynucené chyby	3x

V tomto zápase Federer hrál zápas s Raonicem. Zahrál 9 vít zných úder a jen 5 chyb. Hypotéza se u tohoto hrá e potvrdila. Na tráv zahrál o 7 vít zných úder více. Na antuce ud lal o 9 více chyb. Sedm bod z padesáti tvo í 14%, a 9 tvo í 18%. Hypotézy se u tohoto hrá e potvrdily.

Murray- Verdasco

Murray Antuka	
ukon eno servisem nebo riternem	10x
ukon eno 3. a dal-ím úderem	40x
z toho vít zných úder	4x
z toho chyby	13x
z toho nevynucené chyby	10x

Murray je zalofen na herním stylu od základní áry a eká na soupe ovo chybu. Verdasco antuká em a proto tento zápas nem l v bec jednoduchý. Murray zahrál 4 vít zné údery a 13 chyb.

Murray-Rola

Murray Tráva	
ukon eno servisem nebo riternem	15x
ukon eno 3. a dal-ím úderem	35x
z toho vít zných úder	5x
z toho chyby	7x
z toho nevynucené chyby	5x

Murray obhajoval titul z Wimbledonu na tráv . Pochází z Velké Británie a byl i podporován z ad divák . Wimbledon se totiž hraje v Londýn . Murray m l v t chto 50 bodech 5 vít zných úder a 7 chyb. Na tráv zahrál pouze o 1 vít zný úder víc. Hypotéza o vít zných úderech se nepotvrdila. Na antuce ud lal o 6 chyb více (12%) hypotéza se potvrdila.

Berdych- Isner

Berdych Antuka	
ukon eno servisem nebo riternem	20x
ukon eno 3. a dal-ím úderem	30x
z toho vít zných úder	6x
z toho chyby	7x
z toho nevynucené chyby	7x

Berdych hraje agresivní tenis od základní áry, své soupe e poráíí skv lým servisem a forhendem. Na antuce zahrál 6 vít zných úder a 7 chyb.

Berdych- Tomic

Berdych Tráva	
ukon eno servisem nebo riternem	18x
ukon eno 3. a dal-ím úderem	32x
z toho vít zných úder	9x
z toho chyby	8x
z toho nevynucené chyby	5x

Berdychovi vyhovuje agresivní styl hry. Travnatý povrch je pro n j proto více vhodný. Zahrál na n m o 3 vít zné údery více (6%), ale i více chyb. Hypotézy se u Berdycha nepotvrdily.

Raonic- Djokovic

Raonic Antuka	
ukon eno servisem nebo riternem	19x
ukon eno 3. a dal-ím úderem	31x
z toho vít zných úder	8x
z toho chyby	13x
z toho nevynucené chyby	8x

Raonic je pom rn mladý hrá , ale i p es své mládí pat í mezi elitní tenisové hrá e. Disponuje stejnými zbran mi jako Berdych. Na antuce zahrál 8 vít zných úder a 13chyb.

Raonic- Federer

Raonic Tráva	
ukon eno servisem nebo riternem	23x
ukon eno 3. a dal-ím úderem	27x
z toho vít zných úder	5x
z toho chyby	8x
z toho nevynucené chyby	5x

Raonic m l v druhém zápase na tráv velmi t flkého soupe e. Výsledky se proto mohou zdát zkreslené. Na tráv odehrál o 3 vít zné údery mén , neř tomu bylo na antuce. Po et chyb byl men-í o 5. Hypotéza se potvrdila pouze v p ípad chyby.

Gulbis- Federer

Gulbis Antuka	
ukon eno servisem nebo riternem	23x
ukon eno 3. a dal-ím úderem	27x
z toho vít zných úder	0x
z toho chyby	11x
z toho nevynucené chyby	10x

Gulbis na antuce nezahrál jediný vít zný úder! Bylo to zp sobeno nadm rným množstvím chyb jeho soupe e. K vít znému úderu se ani nemohl dostat. Po et chyb byl 11.

Gulbis- Stakhovsky

Gulbis Tráva	
ukon eno servisem nebo riternem	24x
ukon eno 3. a dal-ím úderem	26x
z toho vít zných úder	4x
z toho chyby	14x
z toho nevynucené chyby	9x

Gulbis po et vít zných úder zvý-íl o 4 (8%), hypotéza se tedy potvrdila. Po et chyb na tráv byl vy-í neř na antuce, proto se zde hypotéza nepotvrdila.

Tsonga- Janowicz

Tsonga Antuka	
ukon eno servisem nebo riterem	18x
ukon eno 3. a dal-ím úderem	32x
z toho vít zných úder	6x
z toho chyby	10x
z toho nevynucené chyby	4x

Tsonga odehrál 6 vít zných úder a 10 chyb na antuce.

Tsonga- Querrey

Tsonga Tráva	
ukon eno servisem nebo riterem	29x
ukon eno 3. a dal-ím úderem	21x
z toho vít zných úder	6x
z toho chyby	6x
z toho nevynucené chyby	3x

Tsongovo etnost vít zných úder na tráv byla stejná jako na antuce. etnost chyb na tráv byla o 4 (8%) mí e men-í. Hypotéza o chybách se tedy potvrdila

Monfils- Garcia-Lopez

Monfils Antuka	
ukon eno servisem nebo riterem	13x
ukon eno z rozehry	37x
z toho vít zných úder	5x
z toho chyby	6x
z toho nevynucené chyby	5x

Monfils odehrál 5 vít zných úder na antuce a 6 chyb.

Monfils- Veselý

Monfils Tráva	
ukon eno servisem nebo riterem	24x
ukon eno z rozehry	26x
z toho vít zných úder	2x
z toho chyby	11x
z toho nevynucené chyby	7x

V druhém zápase nehrál Monfils zrovna nejlépe. Odpovídají tomu i data z trávy. Po et vít zných úder na tráv byl o 3 mén a po et chyb byl v t-í o 5 mí . Hypotézy se nepotvrdili.

Verdasco- Murray

Verdasco Antuka	
ukon eno servisem nebo riternem	10x
ukon eno z rozehry	40x
z toho vít zných úder	7x
z toho chyby	16x
z toho nevynucené chyby	7x

Verdasco m 1 v analyzovaném zápase na antuce velmi t flkého soupe e. Jeho po et vít zných úder byl 7 a po et chyb 16.

Verdasco- Matosevic

Verdasco Tráva	
ukon eno servisem nebo riternem	24x
ukon eno z rozehry	26x
z toho vít zných úder	4x
z toho chyby	10x
z toho nevynucené chyby	7x

Verdasco m 1 v druhém zápase leh ího soupe e, ale po et vít zných úder tomu nenapovídá. Na tráv zahrál o 3 (6%) mí e mén vít zných úder . Za to, ale o 6 (12%) chyb mén . Hypotéza se potvrdila pouze v p ípad chyby.

Následující tabulka znázor uje sou et v-ech vít zných úder v-ech hrá . Dále znázor uje sou et v-ech chyby. Oba dva výsledky jsou v pom ru antuky a trávy.

	Antuka	Tráva
sou et v-ech vít zných úder	44	55
sou et v-ech chyby	111	85

Pom r vít zných úder na antuce a tráv je 44:55. To odpovídá 44,4%: 55,6%.

Pom r chyby na antuce a tráv je 111:85. To odpovídá 56,6%: 43,4%.

Hypotézy o vyhraných úderech a chybách se potvrdily. Získaná data se li-í minimáln o 8%.

5. Závěr

Tato práce měla přiblížit problematiku týkající se utkání elitních hráčů tenisu na trávě a na antuce. Přiblížila nám teoretické poznatky z díla autorů v teoretické části a ve výsledkové části jsem se zabýval vlastním badáním. Prvním krokem bylo vybrat elitní hráče a jejich záznamu jednoho zápasu v turnaji na antuce (Roland Garros) a na trávě (Wimbledon). Druhým krokem bylo vyhodnocení dat v programu TennisMatch. Třetím krokem bylo vyhodnocení dat, která jsem v tomto programu získal a následně je zhodnotit. Na které výsledky se mohou zdát zkrácené, protože podmínkou bylo pouze projít 1. kolem turnaje. Podmínkou nebylo, že vybraný hráč musel ve vybraných 50 bodech vést v dané sadě.

Největším pozorováním jsem dospěl k závěru týkajícímu se rozdílů mezi trávě a trávě, dále k nejastjím zakončení vybraných hráčů a do jaké zóny. A v neposlední řadě nejastjím zakončení rozehry chybou.

Nejastji hráči zakončili rozehru vítězným úderem ze střední části kurtu, ze zóny 4. Tyto vítězné úder se nejpoetněji zahráli do zóny 6. Z pohledu praváka je to do bekhendové strany ve střední části kurtu. Tyto výsledky potvrzují teoretické poznatky autorů, že bychom měli hrát soupeři astji do bekhendu nejlépe do bekhendu a snažit se hrát vítězné úder do bekhendu. Hypotézou bylo, že četnost ukončení rozehry (bod) vítězným úderem bude na trávě aspoň o 8% větší než na antuce. Tato hypotéza se potvrdila. Rozdíl byl v 11,2%. Toto procento potvrzuje tvrzení autorů, že hráči na trávě hrají agresivněji tenis a z toho důvodu je zde i více vítězných úderů.

Hráči nejastji zakončili rozehru chybou do sítě. Hypotézou bylo, že četnost ukončení rozehry (bod) chybou bude na trávě aspoň o 8% menší než na antuce. Rozdíl byl v tomto případě 13,2%. Je to dáno délkou rozehry na antuce, která trvá v průměru déle než na trávě. Povrch je pomalejší a vítězné úder se zde získávají lépe než na trávě. Počet chyb je proto zde astji. Hypotéza se potvrdila.

Tato práce by se dala rozšířit v mnoha ohledech. Výsledky by mohli být jiné u dětí nebo ve vyšším věku. Bylo by možné zpracovat podobný výzkum i u mládeže nebo dorostu. Porovnat by se dalo i mimo jiné povrchy. Tato práce by se dala i rozšířit o větší počet rozehry nebo zkoumaných hráčů, které se analyzovali. Zvýšila by se tak objektivita dosažených výsledků.

Použitá literatura

- ANONYM, *Tenisové kurty* [online]. 2014 [cit. 2014-12-2]. Dostupné z <http://www.kurty-tenisove.cz/povrch-tenisovych-kurtu>
- APPLEWHAITE, Ch., *Jak se zlepšit v tenise*, Computer press 2005, ISBN: 80-251-0423-0
- BRABENEC J., STOJAN S., *Tenis zdravým rozumem*, Praha 1999 T/Production, spol. s.r.o., ISBN 80-238-4745-7
- CRESPO, M., MILEY, D., *Tenisový trenérský manuál 2. stupně*, Olomouc 2003
- DOVALIL, J., *Výkon a trénink ve sportu*, Praha Olympia, 2002, ISBN 80-7033-760-5
- DUŠEK, I., MORAVEC, M., SEVERA, J., STRNISKOVÁ, J., ŽHÁNĚL, J., ZLESÁK, F., *Tenisový trenérský manuál 1. stupně*, Olomouc 2002, 2. Vydání.
- GALLWEY, T., *Vnitřní hra tenisu*, Management press, Praha 2012, ISBN 978-80-7261-233-8
- GILBERT, B., *Vyhraj (třeba i) hnusně*, Ladislav Hrubý 213, ISBN 978-80-260-3753-8
- GROSSER, M., SCHÖNBORN, R., *Závodní tenis pro děti a mladé hráče*, Bílina 2008, ISBN 978-3-89899-37
- Gullikson, T., MacCurdy D., *Fast Court Tactics 6 Part 1, Coaching and sport science review*, 2002, . 27, s. 12-13
- HÖHM, J., *tenis, technika, taktika, trénink*, Olympia Praha 1982, ISBN: chybí
- ITF, *About court pace classification* [online]. 2014 [cit. 2014-12-2]. Dostupné z <http://www.itftennis.com/technical/courts/classified-surfaces/about-court-pace-classification.aspx>
- JANKOVSKÝ, J., *tenis*, Grada 2002, ISBN 80-247-0169-3
- JARAMILLO, G., *How to train aggressive clay court strategy and tactics*, *Coaching and sport science review*, 2012, . 56, s. 3-5
- KIRCHNER, J., *Wimbledon a světové tenisové legendy*, Fragment 2012, ISBN 978-80-253-1465-4
- KOROMHÁZOVÁ, V., LINHARTOVÁ, D., *Jak dokonale zvládnout tenis*, Grada Publishing, a.s., 2008, ISBN 978-80-247-2316

MARTÍNEZ, A., Tactics for Advanced Clay Court Tennis, Coaching and sport science review, 2002, . 27, s. 9-12

MATKA, O., *Tenis pro každého*, Dialog 1995, ISBN: chybí

PERI, T., *Sportovní příprava dětí*, Grada Publishing, a. s. 2004, ISBN 80-247-0683-0

SCHOLL, P., *Tenis*, české Budějovice 2002, ISBN 80-732-169-2

SCHÖNBORN, R., *Optimální tenisový trénink*, Olomouc 2008, ISBN 3-938509-11-2

SCHÖNBORN, R., *Moderní výuka tenisové techniky*, Ladislav Hrubý 2006, ISBN 978-3-89124-427-2

TYLÉDR, J. Psychologie tenisu In. TYLÉDR, J., ECH, J. *Psychologická analýza tenisového utkání* Praha: TS 1996

ZÁLABSKÁ, E., *Strategie a taktika*, [online]. 2014 [cit. 2014-12-1]. Dostupné z <http://www.tenisovy-trener.com/news/strategie-a-taktika/>